

KUULOLIITON JULKAISU 5 • 2016

kuuloviesti

**TINNITUS KUULUU
JARKON ELÄMÄÄN**

**ATIMOIMASSA
KUUSAMOSSA**

**KUULOKESKUS
60 VUOTTA**

Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta

KUULOVIEСТИ 5 • 2016

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Lyhyesti
- 5 Puheenjohtajan palsta
- 8 Terveystietä
- 10 Kuulokeskus 60 vuotta
- 12 Atimoimassa Kuusamossa
- 14 Akusti-hanke
- 17 Kolumni: Korvantausia
- 18 Reportteri: Jarkko Tamminen
- 22 Työtä asiakkaan ehdoilla yli 40 vuotta
- 25 Kirjat: Yhteiskunnan reunoilta
aktiivisiksi kansalaisiksi
- 26 Kentältä
- 34 Kurssit
- 38 Ristikko
- 39 Ledaren

SEURAAVAN
LEHDEN TEEMANA
ON
HARRASTUKSET.
LEHTÄÄ VARTEN
AINEISTON TULEE OLLA
TOIMITUKSESSA
VIIMEISTÄÄN
21.11..2016.

Kuuloliitto ry:n julkaisu
80. vuosikerta, 6 kertaa
vuodessa.

Kuuloliitto ry
Ilkantie 4, 00400 Helsinki
Puh. (09) 5803 830
kuuloviesti@kuuloliitto.fi

Vastaava päätoimittaja
Pekka Lapinleimu
p. 040 8232 471

Päätoimittaja
Juha Hietala
p. 050 569 7978

Toimitus
Erkki Ahonen, p. 040 5608 322

Toimitusneuvosto
Merja Mäkinen pj.
Erja Linkki
Leena Olsbo-Rusanen

**Kuuloviestin tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
044 752 5565 tai
www.kuuloliitto.fi
Tilaushinta 35 € vsk muille kuin
jäsenille, kappalehinta 6 €

Ilmoitusmyynti
Tuplas Oy, p. 0400 955 295
Ilmoitusaineistot:
info@tuplas.fi

Sivunvalmistus
VKK-Media Oy/Eila Lahtinen

 Kuuloliitto ry

www.kuuloliitto.fi
www.kuulosuoja.fi
www.kuulokynnys.fi
www.moottorikorvat.net

ISSN-L 0023-5741
ISSN 0023-5741 (painettu)
ISSN 2242-6752 (verkkolehti)

Painopaikka:
Erweko Oulu

”Vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi tarvitaan monipuolista tietoa, palautetta ja ideoita.”

Vapaaehtoistoimijoita tarvitaan

Suomalaiset ovat perinteisesti olleet innokkaita vapaaehtoistoimijoita. Selvitysten mukaan joka kolmas kansalainen on toiminnassa mukana. Eniten vapaaehtoistyötä tehdään vanhusten, lasten ja nuorison sekä liikunnan ja urheilun parissa. Puolet tehdystä työstä tapahtuu järjestöjen tai yhteisöjen organisoimana.

Käytännössä lähes kaikki Kuuloliiton jäsenyhdistysten toiminta on vapaaehtois- tai vertaistoimintaa. Järjestetään tapaamisia, retkiä, kerhoja ja erilaisia tapahtumia. Vapaaehtoistoiminnalla ylläpidetään hyvinvointia ja henkistä vireyttä. Erilaisissa tilaisuuksissa on mahdollisuus tutustua samassa elämäntilanteessa oleviin, joiden kanssa voi vaihtaa kokemuksia ja saada vertaistukea, rohkeutta ja itseluottamusta.

Toisaalta vapaaehtoistoiminnalla on myös yhteiskuntaa hyödyttävä, huomattava taloudellinen merkitys. Paikallisten kuuloyhdistysten vapaaehtoiset tarjoavat esimerkiksi kuulolähipalvelua eri puolilla Suomea. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen on myös tärkeä osa kuuloyhdistysten ja kuulopiirien vapaaehtoistoimintaa. Järjestettyjen kurssien, luentojen ja muiden yleisötilaisuuksien ansiosta tietoisuus kuulovammaisuudesta lisääntyy.

Riittääkö vapaaehtoisia myös tulevaisuudessa? Nykyiset aktiiviset toimijat ikääntyvät, eikä uusia vapaaehtoisia ole välttämättä helppo löytää. Saattaa tulla myös tilanne, että esimerkiksi eläkeläisjärjestöt kilpailevat samoista toimijoista ja resursseista. Vapaaehtoistoimintaan ei olla valmiita sitoutumaan pitkäksi aikaa, joten uusille lyhytkestoisille toiminnan muodoille olisi tarvetta. Pöytäkirjojen ja muiden virallisten tehtävien hoitaminen yhdistyksessä koetaan myös työläänä.

Suuri osa nuorista on tottuneita internetin käyttäjiä ja löytää sieltä vertaistukea. Siitä huolimatta pidetään tärkeänä, että on mahdollisuus muuhunkin vapaaehtoistoimintaan. Väestön ikääntymisen myötä vapaaehtoistyön tarve ja merkitys kasvaa. Lisää haasteita tuovat muuttoliike kasvukeskuksiin sekä maahanmuuttajaväestön joukossa olevat kuulovammaiset.

Vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi ja ohjaamiseksi tarvitaan monipuolista tietoa, palautetta ja ideoita. Kuuloliitossa käyttöön-

otettava tiedonkeruu- ja raportointijärjestelmä on suunniteltu tätä varten. Tarjolla olevaa uutta jäsenjärjestöavustusta on mahdollisuus käyttää esimerkiksi kerho- tai aluetoimintaan.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaympäristössä on tapahtumassa suuria muutoksia. Toimintaa rahoittava RAY yhdistyy muiden rahapeliyhtiöiden kanssa uudeksi yhtiöksi ensi vuoden alussa. Muuttuuko avustujajärjestelmä, se nähdään tulevinä vuosina. Myös tuleva sote-uudistus herättää epävarmuutta. Uudet kumppanuudet on luotava sekä kuntien että tulevien maakuntien kanssa. Mutta muutoksessa on aina myös mahdollisuus!

Liitossa toimii myös erilaisia pienempiä kuulovammaisryhmiä: nuoret huonokuuloiset, sisäkorvaistutteen saaneet, kuuroutuneet sekä henkilöt, joilla on tinnitus tai akustikusneurinooma. Nämä ryhmät eivät välttämättä samaistu muihin huonokuuloisiin ja tarvitsevat erilaista vapaaehtoistoimintaa, vertaistoimintaa ja -tukea. Tässä numerossa esitellään Akustikusneurinoomayhdistystä ja sen Akusti-hanketta.

Pieni ele -keräys täyttää 110 vuotta ensi vuonna. Juhlavuoden kunniaksi tavoitellaan kuntavaalien keräysennätystä eli 1,5 miljoonaa euroa. Tässä vapaaehtoistyössä voi jokainen olla mukana

LEENA OLSBO-RUSANEN
KUULOVIESTIN
TOIMITUSNEUVOSTON
JÄSEN

Aikuisten kuulovammat kasvava haaste Euroopassa

Kuulovammaisuus on merkittävä terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvä haaste Euroopassa ja aiheuttaa huomattavia kustannuksia niin yksilölle kuin julkisille palveluillekin. Huono kuulo heikentää kommunikaation sujuvuutta ja vaikuttaa kaikkiin elämän alueisiin.

ERKKI AHONEN

Monissa maissa väestö ikääntyy ja terveydenhuollon kustannukset kasvavat, mutta kuulon apuvälineitä ei ole aina saatavilla tai ne eivät ole kiinteä osa hoitojärjestelmää. Brittiläisen Ear Foundationin toimitusjohtaja **Mel Gregory** painottaa, että kuulon apuvälineiden tarjoamatta jättäminen todistetusti aiheuttaa suuremmat kustannukset kuin niiden tarjoaminen.

Ear Foundationin julkaisemassa raportissa korostetaan, että uuden teknologian kustannus-hyötysuhde tulee paranemaan tulevaisuudessa hintojen laskiessa ja laitteiden kehittyessä. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusjärjestelmien tulisi kattaa kaikki kuulokuntoutuksen kustannukset, koska tämä säästää rahaa muista sosiaali- ja terveystoimista.

Systemaattinen aikuisten kuuloseulonta auttaisi lisäämään tietoisuutta huonon kuulon merkityksestä ja saisi ihmiset toimimaan ajoissa. Yhdistyneen kuningaskunnan "Action Plan on Hearing Loss" -strategia on lisännyt menestyksekkäästi tietoisuutta kuulovammaisuudesta, ja raportin mukaan samanlaisia julkisen palvelun strategioita pitäisi kehittää myös muualla Euroopassa.

Raportti julkaistiin "Adult Hearing Loss in Europe 2016" -konferenssissa Brysselissä 26. syyskuuta.

Lähde: The Ear Foundation

Kela uudistaa vammaisten tulkkauspalvelun etäpalvelut – uusi palvelu käyttöön 1.1.2017

Ensi vuoden alussa otetaan käyttöön uusi vammaisten tulkkauspalvelun etäpalvelu, jossa voi tilata tulkkauksen ja saada etätulkkausta saman tien.

Uusi etäpalvelu palvelee 1.1.2017 alkaen maanantaista perjantaihin kello 8–16. Asiakas saa yhteyden Vammaisten tulkkauspalvelukeskukseen omalla laitteellaan. Palvelua tarjotaan suomalaisella viittomakielellä. Myös chatin käyttäminen on mahdollista.

Etäpalvelussa asiakas voi hoitaa tulkkaustilauksiin liittyviä asioita, esimerkiksi tehdä tilauksen tai antaa lisätietoja tekemäänsä tilaukseen. Etäpalvelua voi käyttää myös lyhyiden

etätulkkausta vaativien asioiden hoitamiseen, esimerkiksi jos pitää varata lääkäriaika tai soittaa kouluun tai päiväkotiin.

Etäpalvelu toimii asiakkaan omalla älypuhelimella, tietokoneella ja tabletilla. Jos asiakkaalla ei ole palveluun sopivaa laitetta, Kela voi toimittaa hänelle sellaisen. Uuden palvelun tekniikan toimittaa Elisa.

WWW.KELA.FI

”Uskon vakaasti, että pimeänkin mutkan takana on tie eteenpäin, kohti valoisampaa tulevaisuutta.”

MURROKSESSA

Syksy on vähitellen vaihtumassa talveksi. On aika siirtää kesämökki talviteloille. Itsekin tein viimeiset talvivalmistelut viime viikonloppuna. Kun pääsin lähtemään, iltapäivän hämärä oli nopeasti muuttumassa pimeydeksi. Tällä kertaa valitsin lyhimmän mutta samalla mutkikkaimman reitin, Karkkilan ja Nummi-Pusulan kautta Turun moottoritille.

Mutkaisten pikkuteiden ajaminen pimeässä on aivan oma lukunsa. On pidettävä herkeämättä katse tiessä ja varauduttava vastaantulijoihin sekä muihin tielläliikkujiin, ihmisiin ja eläimiin. Mielikuva samasta tiestä kesän valossa auttaa aavistamaan vaaranpaikat. Ajaessani pohdin, miten olemme Kuuloliittona tässä samassa tilanteessa, suunnistamassa pimeiden pikkuteiden kautta suuremmalle tielle. Vaikkei ole varmuutta, mitä mutkan takana piilee, on vain luottavaisesti jatkettava eteenpäin.

Vuosi 2017 on koko Suomen kansanterveyskentälle suuri murroksen vuosi. RAY muuttuu Veikkaukseksi, sosiaali- ja terveydenhuollon sote-uudistus jatkuu, Kelan kilpailutukset käydään, Kuuloliitto kokoontuu liittokokoukseensa. Sotesta tiedetään, että siinä yritetään siirtää muun muassa vammaispalveluiden järjestämisvastuuta pois kunnilta suurempiin yksiköihin, tällä hetkellä 18 sote-maakuntaan. Sen valmistelutyössä on käytetty eri järjestöjä apuna, ja yhteistyön ansiokkain tuotos tähän mennessä on Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman selvitysmies Kalle Könkkölän lokakuussa valmistunut ehdotus vaihtoehtoiksi Suomen hallituksen sote-uudistukseen linjaille säästöille.

Myös televisio-ohjelmien tekstitysvelvoitteeseen on haluttu kajota, samalla kun television katselu yhä enenevässä määrin siirtyy kotisohvilta mukana kannettaviin laitteisiin. Tabletilla tai matkapuhelimessa ei välttämättä olekaan ollut tekstityskielenä kuulovammaisuomea. Työ saavutettavan yhteiskunnan puolesta jatkuu aina vain.

Kuuloliitto ei ole maailman murroksesta sivussa. Pystyäkseen edelleen toimimaan kuulovammaisten edunvalvojana Kuuloliiton on katsottava, etteivät sen toimintaedellytykset tyrehdy esimerkiksi varojen loppumiseen. Kelan edellinen kilpailutus kouraisi erittäin raskaasti Kuuloliiton kuntoutustoimintaa. Kelan

kustantama aikuisten kurssitoiminta Valkeassa Talossa sekä Kopolassa päättyi alkuvuoden 2014 aikana.

Aikuisten kurssitoiminnan työntekijöiden työsuhteet jouduttiin päättämään jo kevään 2014 aikana, Kopolan kurssikeskus taas asetettiin myyntiin. Liittokokous syksyllä 2014 perui Kopolan myynnin ja velvoitti kehittämään kurssikeskuksen toimintaa. Kopola on vastannut haasteeseen erinomaisesti, mutta suurten maksajien, Kelan ja RAY:n jättämä aukko uhkaa edelleen käydä liian suureksi. Liittohallitus pohti hyvin tarkkaan kokonaisen vuoden nykyisiä toimenpiteitä Kopolan kurssikeskuksen talouden tervehdyttämiseksi. Vaikka ne nyt tuntuvat raskailta, uskon vakaasti, että pimeänkin mutkan takana on tie eteenpäin, kohti valoisampaa tulevaisuutta.

EIJA ISAKSSON

ANNETTE PAGERSTRÖM

Kuulokojeet eivät auta piirongin laatikossa

Kuuloliiton varapuheenjohtaja Antero Penttinen kertoi Hyvä ikä -messujen osanottajille kokemuksiaan kuulokojeenkäytöstä. Penttistä haastatteli ohjelmalavalla Kuuloliiton suunnittelija Anna-Maija Tolonen.

Tolonen kertoi tietoiskun aluksi, että usein apua heikentyneeseen kuuloon haetaan vasta 5–10 vuotta ongelmien alettua. Myös Penttisellä oli tästä omakohtaista kokemusta.

– Sinnittelin pitkään ennen kuin hain apua. Minulla kuulokoje jäi lähes kymmeneksi vuodeksi piirongin laatikkoon.

Kuulokojeella kuuntelu oli Penttiselle alussa vaikeaa. Hän käytti kuulokojetta silloin tällöin esimerkiksi kokouksissa.

– Tuntui, että maailma ympärilläni räjähti, kun laitoin kojeen päälle. Koke vahvisti kaikki ylimääräiset kilinät ja kolinat, muttei välttämättä puhetta.

– Kokeet ovat kehittyneet noista päivistä paljon ja nykyään olen tyytyväinen kuulokojeen käyttäjä.

Penttinen korosti, että pahimmillaan vaikeudet kuulemisessa voivat johtaa sosiaalisten tilanteiden välttelyyn.

– Kuulontutkimuksiin kannattaa mennä heti, kun kokee, että kuulon kanssa on ongelmia.

Valinnanvapaus sote-palveluissa puhutti Hyvä ikä -messujen paneelikeskustelussa

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen johtava asiantuntija ja yksikön päällikkö **Pia-Maria Jonsson** arvioi, ettei sote-uudistus välttämättä tuo suurta muutosta palveluiden käyttäjille.

– Suurin ero entiseen ovat uudet palveluntuottajat eli yritykset ja järjestöt.

Finanssialan keskusliiton johtaja **Ulla-Maija Rajakankaan** mielestä uudistuksen lähtökoh- ta on palvelujen saatavuuden parantaminen, mikä tulee nähdä mahdollisuutena. Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaali- ja terveyspalveluosaston johtaja **Päivi Voutilainen** arvioi, että suurin haaste uudistuksessa tulee olemaan, miten asiakkaat pystyvät valitsemaan heille sopivia palveluita. Jonssonin mukaan valintamahdollisuuksien tiedottamisesta tulevat vastaamaan palvelulaitokset, jotka toimivat myös maakuntien organisaatiokeskuksina.

Paneelissa keskusteltiin myös palvelujen vertailemisen haasteista ja tuottajien vastuusta. Voutilainen korosti tarvetta tietokannalle, jonka avulla palveluita voi helposti vertailla keskenään laadun osalta. Jonsson painotti palvelun toteuttajan vastuuta asiakkaan ohjauksessa kaikissa tilanteissa.

Kuuloliiton messupiste oli erittäin näkyvässä paikassa. Messukävijöiden kysymyksiin vastaamassa Irmeli Wilenius, Riitta Pulkkinen ja Anna-Maija Tolonen.

Antero Penttinen Tietoisku 1 -lavalla. Katsomo oli varustettu induktiosilmukalla.

Rajakangas muistutti, että kaikkia palveluja tulevat toteuttamaan koulutetut ammattilaiset, mikä takaa valintojen turvallisuuden.

Jonssonin mukaan uusi asia uudistuksessa on palvelujen integraatio eli valintojen organisointi mielekkäiksi kokonaisuuksiksi. Maakunta käytännössä valvoo palveluja ja se voi tarvittaessa myös pakottaa eri toimijoita

yhteistyöhön.

Panelistit arvioivat järjestöjen nousevan yhä merkittävämpään rooliin tulevaisuudessa. Tärkeänä pidettiin, että erilaisiin palveluihin ohjaajilla on riittävä tuntemus myös järjestökentän palveluista.

Paneelikeskustelun veti toimittaja **Tiina Merikanto**.

TEKSTI JA KUVA: ERKKI AHONEN

Kolmas sektori esillä Hilja-seminaarissa

Valtiovallan esityksen Seinäjoen Kirkonkranissa järjestettyyn Hilja-seminariin toi sisäministeri **Paula Risikko**.

– Ensi vuoden Suomi 100 -juhlavuoden teema on ”Yhdessä”. Teema sopii hyvin järjestötyöhön, joka on yhteiskunnan rakentamista ja työtä hyvinvoinnin eteen parhaimmillaan.

Risikko kävi läpi järjestöjen roolia uudessa sotessa ja hän totesi, että järjestöjen huolet on tärkeä ottaa jatkovalmistelussa huomioon. Järjestöjen tehtävästä palvelujentuottajina hän totesi näin:

– Järjestöjen erityisosaaminen ja asiakaslähtöinen toimintatapa voivat olla kilpailuvaltteja sekä maakunnallisen järjestäjän että valintoja tekevän asiakkaan suhteen.

– Palveluiden kustannuksia selvittäneiden tutkimusten pohjalta tiedetään jo nyt, että palveluja järjestäessä yhä enemmän tarvitaan kohdennettuja ja räätälöityjä palveluita, sekä palveluohjausta. Näihin järjestöillä on vahvaa osaamista.

– Jotta kansalaisvaikuttaminen ja -osallistuminen näissä olisi mahdollista ja kattavaa, tarvitaan järjestöjä informoimaan, aktivoimaan ja osallistamaan ihmisiä.

– Etenkin sote-järjestöjen toiminnan piirissä on ihmisiä, jotka eivät lähde helposti mukaan vaikuttamaan; esteenä voi olla voimavarojen puute tai käytännön esteet. Tässä on tulevaisuudessakin järjestöillä suuri rooli.

– Hallituksen kärkihankkeessa kehitetään kokemusasiantuntijuuden ja asiakkaiden osallistumisen toimintamallia. Tämä antaa toiminnalle tukea myös järjestöissä.

Risikko otti esille vapaaehtoistyön valtavan tarpeen. Ihmisillä on yksinäisyyden pelko, joka on myös terveysriksi, jota ei voi poistaa lailla vaan siihen tarvitaan ihmistä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilöstön riittävyyteen on suuri paine. Se liittyy sekä ikääntyvän väestön lisääntyvään hoivan tarpeeseen, että eläköityvään henkilöstöön. Maahanmuuttajatilanteeseen on tullut muutos.

– Samaan aikaan meillä on kasvava joukko työttömiä ja toimintakykyisiä eläkeläisiä, joiden käyttäminen vapaaehtoistehtävissä on satunnaista. Ihmiset haluavat olla aktiivisia ja toimia, mutta eivät aina halua kuulua johonkin järjestöön ja toimia sen koordinoimalla tavalla;

Valtiollisen ja kunnallisen näkökulman seminaariin toivat vas. sisäministeri Paula Risikko ja kunnallispoliitikko Anne Ojajärvi.

esimerkiksi satunnaiset some-tapahtumat ovat usein suosittuja vaikuttamisen paikkoja.

– Tarvittaisiin hallittu vapaaehtoistyön uudistaminen, yhteistyössä järjestöjen kanssa eli tarvitaan järjestelmä ja rakenne, joka mahdollistaisi vapaaehtoistyön.

Yhteenvetona Risikko summasi:

– Järjestötoimijoita tarvitaan siis moneen edelleen. Jopa enenevässä määrin. Tehtäväkenttä pysyy osittain samana, mutta tulee myös uutta. Järjestöiltähän se onnistuu!

Kunnallisen näkökulman kolmannen sektorin toimintaan toi kurikkalainen kaupunginvaltuutettu **Anne Ojajärvi**. Ohjelmassa kuultiin Lakeuden Omaishoitajien, SPR:n, Mielenterveyden Keskusliiton, Eläkeliiton, Etelä-Pohjanmaan Muistiyhdistyksen ja Kuuloliiton rooleja kolmannen sektorin järjestämisestä palveluista. Juonnoista vastasi **Maire Paltare** Virroilta.

Seminaariin oli saapunut lokakuuisena maanantaina 70 kuulijaa. He edustivat Etelä-Pohjanmaalla toimivia eläkeyhdistyksiä, kuntien vammais- ja vanhusneuvostoja ja kuulo-yhdistyksiä. Edustus oli 37:stä yhdistyksestä. VI Hilja-seminaarin järjestivät Länsi-Suomen kuulopiirin viestintäryhmä yhdessä alueen eläkejärjestöjen kanssa.

TAUDIN LEVIÄMISTÄ ON VAIKEAA KONTROLLIDA MUUTEN KUIN KATTAVALLA JA TEHOKKAALLA ROKOTUSOHJELMALLA: ENSIMMÄISEN HALVAUSOIREISEN POTILAAN HAVAITSEMINEN VOI MERKITÄ SITÄ, ETTÄ VIRUS ON LEVINNYT LAAJALTIKIN JA ESIINTYY OIREETTOMANA.

Katoava mutta yhä välillä yllättävä polio

Keväällä WHO arvioi, että polio katoaa maailmasta 12 kuukaudessa. Elokuussa tauti puhkesi kuitenkin uudestaan Nigerian koilliskulmassa.

Elokuussa Nigeriassa todettiin kahden lapsen halvaantuneen polion seurauksena. Syyskuussa seurasi kolmas tapaus. Sitä ennen poliota ei ollut tavattu Afrikassa kahteen vuoteen.

Nigerian tartuntojen seurauksena Unicef lähetti työntekijöitä sekä tartunta-alueelle että lähivaltioihin – Tšadiin, Nigeriin, Kameruniin ja Keski-Afrikan tasavaltaan – rokottamaan yli 41 miljoonaa lasta. Rokotusten lisäksi alueella kerätään samalla tietoa lasten aliravitsemuksesta.

Rokottaminen on sinänsä helppo toimenpide, mutta humanitaarinen apu ei ole tavoittanut Nigerian koillisosan alueita moneen vuoteen. Koillis-Nigeriassa ja lähivaltioissa on ollut terroristijärjestö Boko Haramin tukialueita ja niillä on käyty taisteluita Boko Haramia vastaan. Terroriuhun takia alue on ollut avun ulkopuolella ja monet lapset ovat jääneet vaille tappavilta taudeilta suojelevaa immuniteettia. Lisäksi alueelta on joutunut pakenemaan yli 2,5 miljoonaa ihmistä, mikä lisää viruksen leviämisen uhkaa.

Kaiken kaikkiaan polio on kuitenkin edelleen katoamassa: elokuuhun mennessä luonnolliseen tartuntaan perustuvia tautitapauksia oli tämän vuoden aikana tavattu yhteensä 21, kun luku viime vuonna samaan aikaan oli ollut 34.

Akuutti polio on virustauti, joka tarttuu lähikontakteissa ja saastuneen ravinnon välityksellä. Tyypillinen taudinkuva etenee muutamasta kuumeisesta päivästä äkillisesti ilmaantuvaan velttohalvaukseen. Yleensä tartunta on kuitenkin oireeton tai aiheuttaa flunssan kaltaisia oireita, ja vain alle 1 %:ssa tapauksista poliovirus pääsee keskushermostoon ja aiheuttaa tyypillisen poliotaudin halvausoireineen. Siksi taudin leviämistä on vaikeaa kontrolloida muuten kuin kattavalla ja tehokkaalla rokotusohjelmalla: ensimmäisen

halvausoireisen potilaan havaitseminen voi merkitä sitä, että virus on levinnyt laajaltikin ja esiintyy oireettomana.

Maapallo on enää kolmen valtion päässä siitä, ettei luonnollisia poliotartuntoja tapahduisi. Tartuntoja tavataan vain Afganistanissa, Pakistanissa ja Nigeriassa. Maa julistetaan vapaaksi poliosta, kun tartuntoja ei ole tavattu kolmeen vuoteen.

Polion viruskiertoa väestössä seurataan Suomessa mm. jätevesitutkimuksilla: jokainen poliovirustartunnan saanut henkilö erittää virusta ulosteeseensa useiden viikkojen ajan. Vuodesta 2008 vuoteen 2013 saakka Tampereen jätevedestä löytyi odottamatta rokotepäisiä, muuntuneita ja taudinaiheuttamiskykyisiä polioviruksia. Jätevesivälitteinen tartunta on Suomessa kuitenkin hyvin epätodennäköinen. Lisäksi erittäjän tai erittäjien lähikontaktien sairastuminen on sekin hyvin epätodennäköistä, jos heillä on rokotusten antama suoja poliota vastaan. Kaiken kaikkiaan Tampereen erityksen seurauksena tuskin ilmentyy poliotapausta.

Suomessa viimeinen poliotapaus oli vuonna 1985; sitä ennen koko väestöön kohdistettiin rokotuskampanja vuonna 1984 yllättäen syntyneen polioepidemian seurauksena. Poliorokote kuuluu kansalliseen rokotusohjelmaan. Hoteannosta suositellaan, jos henkilö esimerkiksi matkustaa maahan, jossa poliota esiintyy, ja hänen edellisestä poliorokotuksestaan on yli viisi vuotta.

Lähteet:
THL
WHO

AKUUTTI POLIO ON VIRUSTAUTI, JOKA TARTTUU LÄHIKONTAKTEISSA JA SAASTUNEEN RAVINNON VÄLITYKSELLÄ. TYYPILLINEN TAUDINKUVA ETENEE MUUTAMASTA KUUMEISESTA PÄIVÄSTÄ ÄKILLISESTI ILMAANTUVAAN VELTTOHALVAUKSEEN. YLEENSÄ TARTUNTA ON KUITENKIN OIREETON TAI AIHEUTTAA FLUNSSAN KALTAISIA OIREITA, JA VAIN ALLE 1 %:SSA TAPAUKSISTA POLIOVIRUS PÄÄSEE KESKUSHERMOSTOON JA AIHEUTTAA TYYPILLISEN POLIOTAUDIN HALVAUSOIREINEEN.

Kuulokoje dementiaennaltaehkäisijänä?

**Kuulokojekuntoutuksen vaikutuksia dementiaan etene-
miseen pitää tutkia.**

Valtaosa myöhäsiän dementioista on monite-
kijäisiä. Kuulovamma saattaa muodostaa de-
mentiariskistä jopa kolmasosan. Kun huomata-
tava joukko ikääntyvistä on huonokuuloisia
ja dementiaa sairastavien osuuden arvioidaan
vuonna 2050 olevan 1/85 ihmisestä maailman-
laajuisesti, on kuulovamman ja dementiaan
väliseen yhteyteen syytä kiinnittää tarkempaa
huomiota.

Hoitamaton kuulonalenema tarkoittaa mon-
inkertaista dementoitumisen riskiä normaali-
kuuloisuuteen verrattuna. Huonokuuloisuuden
ja dementiaan välinen yhteys on havaittu
tapauksissa, joissa kuulonalenema on ylittänyt
25 desibeliä. 25 desibeliä pidetään myös rajana,
jonka jälkeen kuulonalenema alkaa vaikeuttaa
puhekommunikaatiota.

Yhteys saattaa selittyä ensinnäkin sillä, että
kuulovamma voi johtaa sosiaalisten tilanteiden
välttelyyn ja yksinäisyyteen. Eristäytyminen ja
sosiaalisten verkostojen puute ovat puolestaan
tiiviissä yhteydessä kognitiivisten kykyjen rapistumiseen
ja dementiaan. Ikääntyminen tai kuulon huononeminen
eivät itsessään aiheuta yksinäisyyttä, mutta esimerkiksi
huonokuuloisuus voi olla piirre, jonka kanssa on vaikeaa
löytää sijaa ympäröivästä yhteiskunnasta. Muuttunut
ja murtunut arjen sosiaalisuus voi puolestaan altistaa
dementialle.

Toisekseen yhteys voi liittyä siihen, että kuulon
huonontuessa kuunteleminen muuttuu raskastavaksi.
Tällöin entistä suurempi osa kognitiivisista resursseista
kuluu kuulohavaintojen käsittelyyn. Muiden mielen
prosessien vaatima varanto saattaa köyhtyä, mistä voi
puolestaan seurata varhaisempia dementiaoireita.

Kolmas hypoteesi kuulovamman ja dementiaan
yhteydelle ovat aivojen rakenteelliset muutokset.

Tässä tapauksessa kuulon aleneminen vaikuttaisi
Alzheimerin taudin neuropatologiaan: ympäristön
virikkeiden aistiärsykkeiden väheneminen liittyisi
siihen, että Alzheimerin tautia sairastavien aivoihin
tyypillisesti muodostuva proteiiniplakki ei vähenisi
samaa tapaa kuin ihmisillä, jotka kuulevat hyvin.
Vastaukset siihen, miksi huonokuuloisuus lisää
dementiariskiä, ovat kuitenkin tähän mennessä
vasta valistuneita arvauksia.

Kuulokojen käyttäjillä dementia kehittyy hitaammin
kuin heillä, jotka eivät käytä kuulokojetta. Itse
asiassa kuulokojetta käyttävien ikäkuuloisten
kognitiiviset taidot eivät vaikuta heikentyvän
merkittävästi hyväkuuloisia ikääntyviä nopeammin.
Yhteyden analyysi on kuitenkin vielä alkutekijöissään.
Huomiota pitäisi kiinnittää ainakin siihen, miten
pitkään kojetta on käytetty, miten säännöllisesti
sitä käytetään, mikä saa ikäkuuloisen käyttämään
kojetta, millainen vaikutus on muiden kommunikaatiomenetelmien
kuin puheen osaamisella ja käyttämisellä sekä
siihen, onko kuntoutus hoidettu tarkoituksenmukaisesti.

YK:n arvion mukaan maailman 11 miljoonasta
kuulovammaisesta vain 1,4 miljoonaa käyttää
kuulokojetta. Kaikki kuulovammaiset eivät hyödy
kuulokojekuntoutuksesta, mutta lukujen tulisi
silti olla lähempänä toisiaan. Ikäkuuloisten
avuksi kuulokojekuntoutusta tulisi tarjota nykyistä
useammin ja systemaatisemmin.

Lähteet:

Davis, McMahon, Pichora-Fuller, Russ ym.,
”Aging and Hearing Health: The Life-course Approach”,
lehdessä The Gerontologist (2016, 56 (2), ss. 256–267)

Deal, Sharrett ym., ”Hearing Impairment and Cognitive Decline: A Pilot Study Conducted within the Atherosclerosis risk in Communities Neurocognitive Study”,
lehdessä American Journal of Epidemiology, (2015, 181 (9): ss. 680–690)

Lin, Metter, O’Brien, Resnick, Zonderman ym.,
”Hearing Loss and Incident Dementia”, lehdessä Archives of Neurology (2011, 68 (2): ss. 214–220)

HOITAMATON
KUULONALENEMA
TAR-
KOITTA MONINKERTAIS-
TA DEMENTOITUMISEN
RISKIÄ NORMAALI-
KUULOISUUTEEN
VERRATTUNA.

Kuntoutuksen malliesimerkki

60-vuotias Kuulokeskus on ollut kuulonkuntoutuksen pioneeri

”Potilaan saapuessa Kuulonhuoltoliittoon, jonne jokainen halukas saattaa ilman lääkärin passitusta saapua tilattuaan vain ajan etukäteen, joutuu hän ensimmäiseksi kuulontutkimukseen. Kuulokäyrän selvittyä joutuu potilas korvalääkärin tutkimukseen. Jos tällöin todetaan, että kuuloa voidaan parantaa nykyaikaisilla kuulonparannusleikkauksilla, suositellaan potilas sairaalahoitoon. On kuitenkin paljon sellaisia tapauksia, joita ei leikkaushoidolla voida auttaa, ja tällöin ryhdytän toimenpiteisiin kuulokojeen hankkimiseksi.”

Kuuloliitto, tai silloinen Kuulonhuoltoliitto, avasi Suomen ensimmäisen kuulokeskuksen 60 vuotta sitten. Kuulokeskus oli laitos, jossa ”lääketieteellis-audiologinen, teknillinen, pedagoginen ja sosiaalinen kuulonhuolto” olivat ”ajanmukaisesti edustettuina ja hoidettuina”. Kuntoutusta ei nähty erillisenä toimialana, vaan se oli useita aloja – terveydenhuollon, sosiaalihuollon, koulutuksen – läpäisevä periaate.

Mallia ja ideoita toimintaan oli haettu varsinkin muiden pohjoismaiden kuulokeskuksista. Kun Kuulokeskus avattiin vuonna 1956, Kuulonhuoltoliitto oli Suomessa päävastuussa kuulovammaisten kuntoutuksesta. Kuntoutuspalveluja rakentaessaan liitto loi kokonaisvaltaisen kuntoutuksen ja huonokuuloisten erityisopetuksen malleja. Valmiista malleista oli hyötyä seuraavina vuosikymmeninä, kun kuntoutus ja opetus siirtyivät pääosin julkisen sektorin hoidettaviksi.

Kuulokeskuksessa tehtiin kuulontutkimukset ja kuulokojesovitukset. Siellä opetettiin näkökuuloa ja kuulokojeen käyttöä. Lisäksi Kuulokeskuksessa oli oma tilansa sosiaaliselle ohjaukselle ja neuvonnalle. Sosiaalityö tarkoitti potilashaastatteluita, kuntoutussuunnitelmien laatimista sekä kirjeenvaihto- ja puhelinneuvotteluita. Myös kuulokojeiden tyyppiteusta tehtiin.

60-luvulla kuntoutuksen puutteena mainittiin esimerkiksi se, ettei Kuulokeskuksessa ollut kuulokojeen käyttöön perehdyttävää ”kuulopedagogia”. Muissa maissa samaa työtä tekivät myös ”maaseudulla kiertävät konsulentit”. Vasta paljon myöhemmin lanseerattu kuulolähipalvelutoiminta on yksi esimerkki kuulopedagogiikan nykymuodoista.

Kuulokojesovitusjonot kasvoivat 1970-luvulla. Kuulokeskuksen resurssit eivät riittäneet vastaamaan koko maan kuulonkuntoutuksen palveluista. Kuuloasemaverkoston kehittämistä vastuuta haluttiin antaa aiempaa suuremmissa määrin julkiselle sektorille.

Seuraavalla vuosikymmenellä tilanne oli kääntynyt päällelleen ja julkisen sektorin kuulokeskusverkosto oli jo melko kattava. Jopa Kuulokeskuksen vähittäistä lopettamista esitettiin. Siirtymä palveluiden tuottajasta niiden turvaajaksi jatkui järjestössä yhä 90-luvulla.

Vuonna 2005 verohallitus teki täsmennyksiä aatteellisten yhteisöjen elinkeinotoiminnan määrittelyyn. Kunnat ostivat kasvavan osan lakisääteisistä palveluistaan – esimerkiksi

ISMO EERIKILÄ ON OLLUT KHL KULOKESKUKSEN TOIMITUSJOHTAJANA NELISEN VUOTTA. SINÄ AIKANA TA-PAHTUNEET MUUTOKSET OVAT PÄÄASIASSA POSITIIVISIA. – KOJEET MYÖNNETÄÄN PÄÄASIASSA MOLEMPIIN KORVIIN. ÄÄNIMAAILMA PA-LAUTUU SITEN LÄHEMMÄS AIEMPAA.

kolmannelta sektorilta, jonka osuus palveluntuotannosta oli huomattava ja kasvoi. Toisin sanoen RAY-avustusten piirissä oli palveluja, joita kunnat ostivat ostopalveluina, mutta joiden todellisesta hinnasta ne avustusten vuoksi maksoivat vain osan. Julkisten hankintojen subventointi RAY-avustuksilla alkoi näyttäytyä ongelmallisena sekä julkisia hankintoja ohjaavien säännösten että kilpailusäännösten kannalta. Esimerkiksi Kuulonhuoltoliiton kuulokeskuksen toiminta oli näin muuttunut luonteeltaan lähemmäs elinkeinotoimintaa. Lopulta sen toiminta siirtyikin Kuuloliiton tytäryhtiölle, KHL Markkinointi Oy:lle (nyk. KHL Kuulokeskus Oy), 1.3.2006 alkaen.

Kuntoutus jatkuu: Kuulokeskus osana monisolmuista verkostoa

”Vasemmalla on ensin tilava toimisto, jonka läpi mennään sosiaaliohjaajan huoneeseen. Toimiston vieressä on toiminnanjohtajan ja rahastonhoitajan työhuone. Seuraavina on sitten pitkä kokeiluhuone jonka sivuilla on kolme eristettyä mittaushuonetta. Viimeisenä vasemmalla puolella on valoisa opetus- ja kurssihuone. Käytävän oikealla puolella on ensin teknillinen laboratorio huone, mihin teknilliset välineet on asennettu, ja jossa teknikko työskentelee. Seuraavana on lääkärin ja insinöörin huone ja sen vieressä tilava lääkärin vastaanottohuone, minkä takana on sterilisatiohuone.”

Kun Kuulokeskus vuonna 1956 avattiin, oli Kuulonhuoltoliitto juuri muuttanut uusiin tiloihinsa Helsingin Hietalahdenkadulle. Nykyinen KHL Kuulokeskus Oy on Valkeassa talossa Helsingin Haagassa, samassa rakennuksessa, missä Kuuloliiton keskustoimistokin. Sen tiloissa ei enää työskentele teknikkoja, insinööriä eikä sosiaaliohjaajaa: nykyisellään KHL Kuulokeskus tarjoaa kuulokojekuntoutusta, ja sitä tulevat saamaan lähinnä ikääntyneet. Työntekijöinä on kaksi audionomia, kaksi sihteeria, keikkaa tekevä korvalääkäri, Vaasa-Kokkola-seudulla toimiva kuntoutusohjaaja sekä toimitusjohtaja Ismo Eerikkilä, joka tekee paljon myös kuulokojoiden korjaus- ja huoltotöitä sekä auttaa ja opastaa kojeiden käytössä.

Kun kuulo on alustavasti tutkittu terveysasemalta, annetaan sieltä tarvittaessa lähete kuulokeskukseen. Helsingissä lähete vie yliopistolliseen keskussairaalaan. HYKSin kuulokeskuksessa tehdään puolestaan arvio siitä, millaista apua lähetteen saaneet tarvitsevat. Jos tarvetta on vain kuulokojekuntoutukselle, tarjoaa sairaala hoidon todennäköisesti ostopalveluna. Yksi ostopalvelujen tarjoajista on KHL Kuulokeskus Oy.

– Yliopistollisessa keskussairaalassa on esimerkiksi moniammatillinen työryhmä, johon kuuluu muiden muassa psykologi ja sosiaalityöntekijä. Se pystyy vaikkapa tarkastelemaan perheen tilannetta kokonaisuutena tai tukemaan työikäisiä kuulolaitteen lisäksi muilla

apuvälineillä. Ikäkuuloiset tarvitsevat erikoissairaanhoidon palveluja kuitenkin vain harvoin, ja silloin me pystymme tarjoamaan heille laadukasta kuntoutuspalvelua, Ismo Eerikkilä kuvaaa kuulokeskuksen asemaa terveyspalvelujen joukossa.

Vuonna 2015 ensikäyntejä Kuulokeskukseen tehtiin 460. Se on noin 10 % niistä Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuulopotilastapauksista, joiden hoito vuosittain ulkoistetaan.

Kun potilas tulee ensimmäistä kertaa Kuulokeskukseen, tehdään kuulontutkimus ja korvakappalemalli kuulokojetta varten. Toisella käynnillä kojetta sovitetaan.

– Audionomin ammattitaitoon kuuluu myös se, että osaa aistia, miten asiakas kojeen kokee. Joskus käynnit venyvät sen takia, ja seuraava joutuu odottamaan. 15 minuutin myöhästymiset ovatkin ainoa asia, mistä palveluamme moititaan, Eerikkilä kuvailee.

Ikääntyvien kojeenkäyttäjien kanssa täytyy kiinnittää huomiota myös siihen, miten näkö, muisti ja sormet pelaavat. Kojeen täytyy olla käyttökelpoinen.

KHL Kuulokeskus vaatii ensikojeen saajaa tulemaan myös kolmannelle käynnille. Kontrollikäynnillä varmistetaan, että kuulokojetta varmasti osataan käyttää ja että se toimii. Kolmas käyntikerta on Kuulokeskuksen erikoisuus ja sen on todettu takaavan kuntoutuksen laadun sekä sen, että koje tulee käyttöön ja sopii käyttäjälleen.

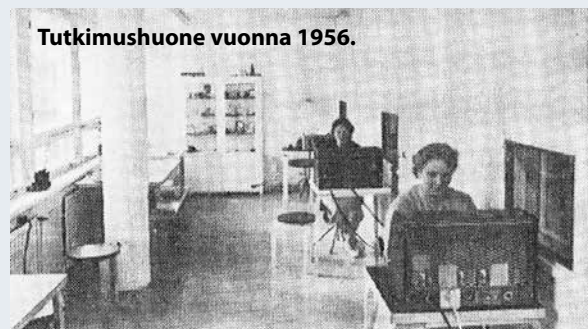
Ismo Eerikkilä on ollut toimitusjohtajana nelisen vuotta. Sinä aikana tapahtuneet muutokset ovat pääasiassa positiivisia.

– Kojeet myönnetään pääasiassa molempiin korviin. Äänimaailma palautuu siten lähemmäs aiempaa.

Lisäksi asiakkaiden tyytyväisyys palveluun on lisääntynyt. Niin ovat toisaalta myös vaatimukset teknisen tietämyksen arkipäiväistymisen myötä.

– Kuulokojet jäävät onneksi myös pöytälaatikkoon entistä harvemmin. Kun nykyiset kolmekymppiset tulevat ikäkuuloikänsä, he tuskin vieroksuvat kojetta lainkaan, Eerikkilä ennustaa.

Hietalahdenkadun Kuulokeskusta koskevat lainaukset on poimittu Kuuloviestin numeroista 9/1956 ja 1/1965. Jutun laatimisessa on käytetty myös painamatonta historiikkia Kuulonhuoltoliitto suomalaisessa yhteiskunnassa (2006).

Atimoimassa Kuusamossa!

Sana atimoida saattaa herättää ihmetystä, mutta Koillismaan Kuuloyhdistyksen toimijoille se on varsin tuttua. Koillismaan Kuuloyhdistys toimii Atimotalossa ja siellä pidetään kokoukset ja yhdistyksen tilaisuudet. Atimointi tarkoittaa vierailua, käyntiä kylässä.

Koillismaan Kuuloyhdistyksen puheenjohtajuuden lisäksi Rieki on toiminut Oulun kuulopiirin puheenjohtajana 15 vuotta. Tällä hetkellä hän on myös liittohallituksen jäsen.

Kuusamossa oli ilmennyt tarvetta huonokuuloisten omaan yhdistykseen. Kuuloliiton järjestöpäällikkö Eino Vainio kiersi Suomea ja oma yhdistys perustettiin vuonna 1978.

– Kuusamon lisäksi toimialueena on Posio ja Taivalkoski. Kuntoutusihteerit **Tiina-Maija Leinonen** ja **Päivi Väänänen** käyvät pitämässä kuuloluentoja, jolloin porukkaa tulee hyvin paikalle, kertoo vuonna 1993 toimintaan mukaan tullut Tapio Rieki.

Rieki sai idean toimiston hankkimisesta Koillismaan Kuuloyhdistykselle.

– Minut valittiin vuonna 1999 puheenjohta-

jaksi. Kuusamossa oli vanha terveystalo, jossa vammaisjärjestöt kokoontuivat. Sinne tuli Kai-nuusta kaksi naista luennoimaan, miten yhdistys voi työllistää työntekijän. Sain ajatuksen: Minähän perustan toimiston!

– Luin aiheesta lisää ja esitin asian yhdistyksen hallitukselle. **Hummastin Hilppa, Malisen Anja, Törmäsen Jalo-Jukka ja Alavuo-tungin Helli** antoivat myönteisen siunauksen toimiston hankkimiseksi. Asioita joutui paljon kyselemään, kun tähän ryhdyttiin pystymisestä. Menin perusturvajohtaja **Hannu Kal-lungin** juttusille ja esitin idean toimistosta ja työntekijän tehtävistä, joihin kuului muun muassa kuulokojeen paristojen myynti. Samana vuonna kojeiden paristot tulivat myyntiin, kun kunta lopetti ilmaisjakelun. Se oli yksi painava syy.

– Kallunki lupasi tilat, lankapuhelimen ja tietokoneyhteyden. Työsuhdeauto jäi pyytämättä, Tapio nauraa.

– Yhdistyksellä ei ollut rahaa. Minä ja Hilppa laitoimme omia rahoja likoon, jotta saimme toimiston jaloilleen ja käytännön asiat pyörimään. Työvoimatoimisto antoi tietyn summan rahaa, mutta rahaa kului työnantajamaksuihin ja paristojen ostoihin. Työntekijäksi haimme kuulovammaista pitkäaikaistyöntöntä.

Kuusamossa on asukkaita 15 600. Kesäkuun 2016 lopussa työttömyysaste oli 13,8 %. Naapurikunnassa Taivalkoskella vastaavasti 17,4 % oli Pohjois-Pohjanmaan korkein työttömyysluku ja Posiolla yli 20 %.

Yhdistys on palkannut **Kirsi Veteläisen** TE-toimiston palkkatuella ja hänen työaikansa on maanantaista torstaihin kello 9 – 14. Viikkotyöaika on 20 tuntia. Veteläinen kokee asiakaspalvelutyön omakseen. Kokemusta on.

– Olen tehnyt asiakaspalvelutyötä parikymmentä vuotta kasvokkain ja 12 vuotta puhelimessa. Minulla on tapana puhua joskus miten sattuu, mutta nyt yritän muistaa kommunikoida katsekontaktin. Jotkut asiakkaat eivät kuule juuri lainkaan, kun paristot ovat loppuneet kuulokojeesta.

– Tehtäviini kuuluu toimistotyöt, kirjanpito, huolehdin että on myytävää tavaraa, hoidan kuulolähipalvelua ja neuvon asiakkaita eteenpäin, hän luettelee.

- OLEN TEHNYT
ASIAKASPALVELUTYÖTÄ
PARIKYMMENTÄ VUOTTA KASVOK-
KAIN JA 12 VUOTTA PUHELIMESSA.
TEHTÄVIINI KUULUU TOIMISTOTYÖT,
KIRJANPITO, HUOLEHDIN ETTÄ ON
MYYTÄVÄÄ TAVARAA, HOIDAN KUULO-
LÄHIPALVELUA JA NEUVON ASIAKKAITA
ETEENPÄIN, HÄN LUETTELEE. ASIAKAS-
KONTAKTEJA ON KUUKAUDESSA NOIN
30. KAUKAISIMMAT VOIVAT TULLA 50 KM
TAKAA. PORKKAPIRTIN TOIMINTAKES-
KUKSESSA KÄYN KERRAN
KUUSSA, KERTOO KIRSI
VETELÄINEN.

Yhdistys on palkannut Kirsi Veteläisen TE-toimiston palkkatuella ja hänen työaikansa on maanantaista torstaihin kello 9 – 14. Veteläinen kokee asiakaspalvelutyön omakseen.

– Asiakaskontakteja on kuukaudessa noin 30. Kaukaisimmat voivat tulla 50 km takaa. Porkkapirtin Toimintakeskuksessa käyn kerran kuussa.

– Toimistolla työntekijän tulee olla itsenäinen ja luotettava. Hänen tulee osata atk ja kirjanpito. Käyn suunnilleen kerran viikossa toimistolla allekirjoittamassa ja hyväksymässä laskuja. Monenlaisia projekteja olisi tarjolla, mutta voimavaroja ei ole alkaa kaikkeen mukaan, Riekkii lisää.

Yhdistyksen puheenjohtajuuden lisäksi Riekkii on toiminut Oulun kuulopiirin puheenjohtajana 15 vuotta. Tällä hetkellä hän on myös liittohallituksen jäsen. Riekkii vakavoituu, kun tulee kyse yhdistyksen tulevaisuudesta.

– Vapaaehtoisten saaminen mukaan on mielestäni vaikeaa jatkossa. Jäsenmäärä voi hetkellisesti kasvaa ja sitten tulee laskusuunta. Jäseniä on ollut 235, nyt on ollut alamäkeä. Kuukausikerhoon ei tahdo saada väkeä. Toivottavasti olen ennustuksissani väärässä! Viimeksi oli mukana 11 henkilöä, kun aiemmin osallistujia on ollut 30 – 40. Olen yrittänyt houkutella ja saanut vastaukseksi potentiaaliselta ihmisiltä, jotka pystyisivät toimimaan, että he eivät katso tarpeelliseksi mukanaoloa heille riittää, että he saavat kuulokojeen paristot toimistolta tai tilaamalla. He eivät sitoudu tulemaan mukaan.

– Jostain syystä yhdistystä ei vain tunneta,

vaikka joka kuukausi näymmekin Koillissanomissa logolla ja ilmoituksella.

– Liikunta on suosituin muoto. Tulossa on tuolihoogaa, Riekkii innostuu.

Kuuloauton käynti oli viime keväänä menestys. Kuuloseulaan oli halukkaita 70 – 80. Kaikkia ei ehditty ottaa. Yli 100 henkilöä saapui korvalääkäri **Elina Rytsölän** luennolle. Kuulolla oli nuorempiakin. Kiinnostusta on useampiin luentoihin ja autoakin on toivottu kahdeksi päivää. Kirsti yrittää kaupitella jäsenyyttä. Varsinaisen jäsenen vuosimaksu on 17 euroa, perheenjäseneltä yhdeksän euroa. Tarvetta ei ole jäsenmaksun nostolle.

Tapio Riekkii on tehnyt vapaaehtoistyötä yli kaksi vuosikymmentä. Aiemmin hän oli monissa muissakin järjestötehtävissä, mutta viime vuodet hän on keskittynyt kuuloasioihin. Vapaaehtoistyön kautta Tapio on oivaltanut uusia asioita ja saanut uusia näkökulmia elämään.

– Vapaaehtoistyö vie paljon omaa aikaa. Päällekkäisyyksien sattuessa laitetaan asiat tärkeysjärjestykseen. Jollain tapaa tykkään tästä vaikka joskus on ollut tilanteita, ettei tämä aina niin kivaa ole.

– Vapaaehtoistyö tuntuu kuitenkin luontevalta ja on minulle elämäntapa, sanoo mies ja hymyilee.

Akusti-hanke

Tietoa ja tukea akustikusneurinoomapotilaalle

Vuonna 2013 aloittaneen AKUSTI-hankkeen tavoitteena oli luoda vertaistukihenkilöiden verkosto akustikusneurinooman sairastaneiden tueksi. Akustikusneurinooma on kuulo-tasapainohermon hyvänlaatuinen kasvain, jonka hoitovaihtoehtoja ovat leikkaus, sädehoito tai kasvaimen seuranta. Vertaistukitoiminta on maksutonta palvelua, jonka tavoitteena on lisätä sairastuneen tai läheisen hyvinvointia elämänmuutoksen yhteydessä. Toiminta on Raha-automaattiyhdistyksen tukemaa.

Suomen Akustikusneurinoomayhdistyksen puheenjohtaja **Päivi Liippolan** mukaan vertaistukea on yhdistyksessä tarjottu jo ennen hankkeen aloittamista.

– Tosin yhdistyksessä oli pitkään ollut puhetta, että tukihenkilötoimintaa pitäisi kehittää entisestään. Jäsenten parissa vuonna 2012 tehty kartoitus osoitti, että tiedon ja tuen puute oli selkeä ongelma. Tukea tarvittiin kuntoutujan polulla useassa eri vaiheessa: saadessa tiedon kasvaimesta, hoitotoimien suunnittelun tai toteutuksen yhteydessä tai vaikkapa silloin, jos kasvain ryhtyykin kasvamaan uudestaan. Haluttiin asiallista tietoa, vertaistukea, keskustelua ja neuvoja.

Hanke otettiin vastaan innostuneena.

– Ensimmäisen vuoden aikana muodostettiin hanketiimi ja muita työryhmiä, aloitettiin koulutuksen valmistelu, tiedotus sekä toiminnan arvioinnin valmistelu. Akusti-hankkeesta pyrittiin tekemään yhdistyksen yhteinen juttu, Liippola kertoo.

Vertaistukihenkilöiksi hakeutui monipuolinen joukko yhdistyksen jäseniä. Myös uusia ihmisiä lähti mukaan toimintaan.

– Lisääkin olisi tulossa, ja luultavasti parin vuoden sisällä koulutus järjestetään jälleen. Koulutus on kahden viikonlopun mittainen. Toiminnallisen työskentelyotteen avulla vahvistetaan omakohtaista kokemusta sairauden hyväksymisestä, pohditaan kaikkea sairastumiseen liittyvää ja jaetaan kokemustietoa. Koulutuksessa saadaan myös uusinta tietoa sairaudesta.

Hankkeen kautta on luotu yhteyksiä myös yliopistosairaaloihin.

– On ollut hienoa kuulla, että toimintaamme on suositeltu sairaalassa ja kehoitettu ottamaan yhteyttä yhdistykseen. Yksi hankkeen tavoitteista olikin, että ammattilaiset voisivat kokea meidät luotettavaksi yhteistyökumppaniksi.

Vertaistukihenkilöiden koulutusviikonloppu käynnistyy tietopakettilla.

Keskustelua ryhmissä.

Liippolan mukaan hanketavoitteet saavutettiin nopeasti ja vertaistukitoiminta tukipuhelinpalveluineen on vakiinnuttanut paikkansa.

– Onnistuimme yli odotusten siinä mielessä, että vertaistukihenkilöitä saatiin mukaan odotettua enemmän ja verkostosta muodostui kiinteä. Toiminta osoittautui tarpeelliseksi, merkitykselliseksi ja tekijöilleen antoisaksi. Yhdistys sai arvokkaan voimavaran näissä sitoutuneissa toimijoissa.

Enemmänkin soittoja ja tukipyynnöitä toivotaisiin. Hankkeen aikana puhelinyhteydenottoja on tullut noin 70 henkilöltä. Vuosittain tehdään 50–100 uutta akustikusneurinooma-diagnoosia.

– Olimme rakentaneet 30 hengen vertaistukijajoukon, jolle ei ollutkaan tarjota tuettavia. Olen silti sitä mieltä, että tukihenkilöitä ei voi koskaan olla liikaa, Liippola toteaa.

Yhteyttä ottaneet tuettavat ovat olleet tyytyväisiä ja kiitollisia saamastaan avusta.

– Tärkeää on kokemus siitä, että joku ymmärtää minua. Jollain toisellakin on ollut samanlaisia huolia ja hänkin on selviytynyt niistä.

Tukipyynnot tapahtuvat useimmiten puhelimitse, sähköpostitse tai sosiaalisen median kautta. Yhteydenpidon tiiviys vaihtelee: toiselle riittää yksikin yhteydenotto huolien lievittämiseen, toiset taas käyvät erinäisiä keskusteluja – joskus jopa vuosien ajan.

Tärkeä tiedonkanava on myös yhdistyksen verkkosivut.

– Panostamme kotisivuihin: sivuja päivitetään säännöllisesti ja tarjontaa monipuolistetaan. Tarjoamme aiheesta asiallista tietoa.

Vuoden 2016 alusta vertaistukitoimintaa on jatkettu Veera-nimellä. Toimintaa on laajennettu muun muassa alueellisilla ryhmäkokouksissa.

Omasta kiinnostuksesta vertaistukihenkilöksi voi kertoa yhdistyksen vertaistukivaataavalle tai puheenjohtajalle. Yhdistyksen toimintaan pääsee helposti mukaan esimerkiksi osallistumalla kevät- ja syyskokouksiin.

Vertaistukihenkilö Erkki Kurtti

Vertaistukitoiminta on parhaimmillaan sitä, että kukaan ei jää ongelmien kanssa yksin, sanoo Erkki Kurtti.

”Kun yhdistys ilmoitti vertaistukihenkilökoulutuksesta, olin heti valmis pyrkimään mukaan. Halusin auttaa niitä henkilöitä, joita tämä sairaus tavalla tai toisella koskettaa. En

toivo kenellekään samanlaista mustaa aukkoa kuin itselläni oli.

Minulla todettiin akustikusneurinooma vuonna 2008, ja leikkaus tehtiin vuonna 2010. Koko tuona aikana en saanut kunnon selviytystä sairaudesta. Se tosin kerrottiin, että kuulo menee leikkauksessa toisesta korvasta kokonaan. Työelämään palasin hyvin nopeasti leikkauksen jälkeen. Kului kolme vuotta ja kasvain uusiutui. Toinen leikkaus suoritettiin 2014 jo eläkkeellä ollessani. Leikannut neurokirurgi kertoi akustikusneurinoomayhdistyksestä, johon liityinkin välittömästi. Näiden kuuden vuoden aikana en ollut tavannut yhtään ainutta ”akua”, vaan olin elänyt täysin pimennossa vaivoineni.

On hienoa jos ja kun pystyy auttamaan ihmisiä, jotka joutuvat tuskailemaan kasvaimen liittyvien erilaisten kysymysten parissa. Toisaalta saan myös itse lisätietoa sairaudesta ja sen kanssa elämisestä. Olen päässyt verkostoitumaan ja löytänyt samanhenkisten ystävien piiriin. Vertaistukitoiminta on parhaimmillaan sitä, että kukaan ei jää ongelmien kanssa yksin. Kaikki ovat tasavertaisia ja kaikista asioista voidaan keskustella. Tapoja on monia: yhteiset tapaamiset, puhelin, sähköposti ja facebook.

Vertaistukihenkilönä toimiessani olen törmännyt hyvin erilaisiin tarinoihin. Erityisen hyvältä tuntui tapaus, jossa leikkaukseen valmistautuva henkilö soitti. Keskustelimme lähes tunnin kaikesta mahdollisesta. Pari päivää leikkauksen jälkeen hän soitti uudelleen ja kysyi haluaisinko tulla sairaalaan juttelemaan lisää. Silloin tunsin onnistumisen riemua, ja huomasin kuinka arvokasta vertaistuki voikaan olla.”

Vertaistukihenkilö Kaija Lankinen

”Kun sain kuulla Akustikusneurinoomayhdistyksen vertaistukihenkilökoulutuksesta, oli itsestään selvää, että lähen mukaan toimitaan. Haluan auttaa muita löytämään avun helpommin ja tavallaan maksaa omaa kiitollisuuden velkaani takaisin.

Sairastuessani itse koin voimakkaana tarpeen saada lisää tietoa ja nähdä miten muut ovat selviytyneet sairauden kanssa. En ollut koskaan aiemmin kuullut akustikusneurinomasta, eivätkä läheisenikään. Onneksi löysin monen mutkan kautta tien vertaisteni joukkoon, mistä sain suunnattomasti apua.

Tunnen, että vertaistukitoiminta on ollut palkitsevaa monin tavoin. Olen saanut monia uusia, ihania ystäviä. Itselle tulee sanoinkuvaamattoman hyvä mieli, kun on voinut auttaa jollain tapaa toista samassa tilanteessa olevaa. Samalla saan itsekin paljon uutta tietoa ja uusia kokemuksia. Myös muilta tukihenkilöiltä ja yhdistykseltä saan tarvittaessa tukea, mikä tuntuu mukavalta.

Mielestäni vertaistoiminta on parhaimmillaan molempia osapuolia voimaannuttavaa ja auttaa tuettavan arjessa jaksamista. Se antaa tuettavalle tunteen, ettei hän ole yksin. Hänellä on tukihenkilö, johon voi ottaa yhteyttä tarpeen vaatiessa. Vertaistuki voi luoda elinikäisiä ystävyyssuhteita. Vertaistoiminta parantaa parhaimmillaan elämänlaatua, rohkaisee, antaa tietoa ja vinkkejä selviytymiseen,

Tunnen, että vertaistukitoiminta on ollut palkitsevaa monin tavoin. Olen saanut monia uusia, ihania ystäviä, sanoo Kaija Lankinen.

lievittää yksinäisyyttä ja auttaa henkisesti. Vertaistuesta voi saada apua myös läheinen, ei ainoastaan sairastunut.

Erityisesti mieleeni on jäänyt, kun eräs puoliso tuli kyynelsilmin kiittämään ja halaaamaan. Hän kertoi kuinka suuri muutos positiiviseen suuntaan hänen puolisossaan oli tapahtunut vertaistukea saatuaan. Hänen sanansa todella koskettivat.”

Lisätietoja: Vertaistukipuhelin 045 188 9565

Yhdistyksen kotisivut: www.akustikusneurinoomayhdistys.com

Lyhyesti

Hallituksen päätöksiä

Hallituksen syyskuun kokouksessa käsiteltiin Raha-automaattiyhdistykseltä haettavat avustukset vuodelle 2017. Hallitus hyväksyi toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2017 liittovaltuustolle esitettäväksi. Hallitus esittää liittovaltuustolle, että vuoden 2017 jäsenmaksuista päätettäisiin liittovaltuuston alustavan päätöksen mukaisesti. Valtuuston seminaarin aiheiksi valittiin Kuuloliiton strategian ympäristöanalyysi sekä ikäkuulo.

Vuoden 2016 Selkeän Puhujan palkinto päätettiin myöntää Kuuroutuneiden toimikunnan esityksen mukaisesti.

Kuuloliitto on saanut testamenttilahjoituksen, joka on osoitettu Keski-Suomen piirille. Lahjoituksen kokonaisarvo 170 000 euroa jakaantuu tasan Kuuloliiton Keski-Suomen piiriin ja Keski-Suomen Näkövammaiset ry:n kesken. Hallitus päätti viedä testamenttilah-

joituksen Keski-Suomen piirin neuvottelukunnan päätettäväksi.

Pekka Lapinleimu ja **Elina Rytsölä** valtuutettiin yhdessä Ikäkuulo-projektin työntekijöiden kanssa käymään läpi huonon kuulon vaikutuksia muistitestien tekemiseen ja tekemään toimenpidesuunnitelma selvityksen jälkeen.

Hallitus hyväksyi kokousaikataulun vuodelle 2017. Liittokokous järjestetään Helsingissä Valkeassa talossa 21.–22.10.2017.

Liittohallituksen edustajaksi Svenska Hörselförbundetin lokakuun liittokokoukseen nimettiin **Antero Penttinen**.

Hallitus evästi toiminnanjohtajaa tuomaan liittohallitukselle vaihtoehtoisia ehdotuksia Kopolan talouden tervehtyttämiseksi seuraavaan hallituksen kokoukseen.

Lukea, puhua, keskustella

LUKEMINEN JA VARSINKIN KIRJOJEN LUKEMINEN ON AINOITA TAPOJA PÄÄSTÄ TODELLA SYVENTYMÄÄN ERI AIHEISIIN JA KOKEMAAN ASIOITA MONISTA NÄKÖKULMISTA. KIRJOJEN LUKEMINEN LISÄÄ TUTKITUSTI MYÖS EMPATIAKYKYÄ.

Tänä syksynä kävin sattumalta yläkoulussa äidinkielen luokassa. Katselin nuhjaantunutta, jotenkin tutun oloista tilaa. Pulpetteja ja opettajan pöytä, kuten ennenkin. Jopa piirtoheitin. Kirjoja oli hyllyillä ja sivupöydällä.

Huvikseni aloin katsoa mitä nuorille tänä päivänä tarjotaan luettavaksi. Tulin alakuuloiseksi: kirjat olivat rikkinäisiä ja kuluneita, mikä ei tietenkään laske niissä olevan sisällön arvoa. Paljon pysäyttävämpää oli se, että kirjat olivat vähintään 20 vuotta vanhoja joka ikinen, vanhempiakin. Asiaa oli pakko vähän selvittää. Tilanne ei johtunut opettajan taantuneisuudesta vaan siitä, että kouluilla ei ole enää tippaakaan rahaa täydentää äidinkielen lukemistoja. Siitä huolimatta, että kirjojen hankkiminen ei vaatisi isoa rahallista panosta. Olisipa kouluilla edes vähän rahaa kirjavalikoiman kasvattamiseen!

Kirjojen hankkiminen olisi lapsille ja nuorille viesti siitä, että lukeminen on edelleen tätä päivää, eikä 20 vuotta sitten muodista poistunut asia. Nykynuoret tarvitsevat näkökulmia siinä kuin edellisinkin sukupolvet. Lukeminen ja varsinkin kirjojen lukeminen on ainoita tapoja päästä todella syventymään eri aiheisiin ja kokemaan asioita monista näkökulmista. Kirjojen lukeminen lisää tutkitusti myös empatiakykyä.

Samoihin aikoihin kouluvierailuni kanssa Yle julkaisi pysäyttävän faktan lukemiseen liittyen. Sen mukaan omalla ajallaan lukeva 17-vuotias hallitsee 50 000–70 000 sanaa ja nuori, joka ei lue, vain runsaat 15 000 sanaa. Omalla ajalla lukeminen on vähentynyt koko ajan. Miten ihminen, jonka sanavarasto on rajallinen ja köyhä, saa ilmaista itseään ymmärrettävästi? Tämä on mielestäni tasa-arvoa uhkaava asia: muodostuuko suppean sanavaraston kansalaisista jatkossa väestönosa, joka

potee turhautumista siitä, että ei saa itseään ymmärretyksi ja kokee siitä johtuvaa kaltoinkohtelua ja vähättelyä? Koulu on paikka, jossa luettavaa on tarjolla myös niille, joiden kotoa ei kirjoja tai kirjastokortin käyttöön kannustavia vanhempia löydy. Ylen uutinen kiteytti lukutaidon rapistumisen karuun viestiin: lukemattomuus tyhmentää. Suomessa koulutus on pitkään ollut väylä sosiaaliseen nousuun ja lukutaito onkin ollut kansainvälisesti korkealla tasolla. Jokainen sukupolvi joutuu kuitenkin oppimaan ja opiskelemaan itse, lukutaito ja tutkinnot eivät periydy.

Tänä syksynä sisustuslehdissä on näkynyt taas kirjahyllyjä. Toivottavasti se on merkki siitä, että lukemisen renessanssi on tulossa, että nyt niin muodikas hidastaminen tarkoittaa myös sitä, että asioihin kuuluu paneutua ja keskittyä. Samalla voi myös viihtyä, sillä sitähän lukeminen parhaimmillaan on: tiedon syvenemistä, uusia ajatuksia ja viihtymistä.

Jos ei tunne mennyttä, ei voi ymmärtää tulevaa. Tämä koulussa opittu lausahdus on ollut mielessäni viime aikoina. Ikä ei välttämättä tuo ymmärrystä eilisten päivien suhteen, jos näkökulma on kovin kapea-alainen. Nuorilta taas ei voi edellyttää taustojen tuntemusta – tai voi ja pitääkin – mutta se edellyttää nuorilta perehtymistä ja halua laajentaa aikaulottuvuutta tästä hetkestä. Onnekasta on, jos iäkkäät ja nuoremmat keskustelevat ja vaihtavat ajatuksia. Ääneen kertominen auttaa muistamaan ja omakohtaiset tarinat antavat puolestaan nuorille käsitystä elämän mielekkyydestä.

Syksyn pimetessä talveksi, luetaan ja puhutaan lukemastamme. Luetaan kirjoja esimerkiksi nuoremmille. Tämä aika tarvitsee sitä, olemme ansainneet lukemisen ja sen hyvää tekevät vaikutukset.

Kiertävä reportteri kohtaa matkatesaan monia tuttuja kasvoja julkisuudesta ja kyselee mitä heille kuuluu ja kuinka he huoltavat kuuloaan.

Tinnitus kuuluu Jarkon elämään

Tämän syksyn Stars Show'ssa hän loistaa Antti Tuiskuna ja Paula Koivuniemenä. Eilen hänet nähtiin Sauli Niinistönä, Aira Samulinina ja Lauri Tähkänä. Hän on näyttelijä, imitaattori, dubbaaja ja isä Jarkko Tamminen. Jarkolla on tinnitus, mutta hän ei anna sen häiritä.
- En mieti tinnitusta vaan haluan mennä elämässäni eteenpäin, vauhdikas veikko kertoo.

Onko tuo puheääni Tarja Halosen tai Kimi Räikkösen? Äänen takana saattaa olla hyvinkin Jarkko Tamminen.

- Persoonalliset puheäänät inspiroivat minua. Täytyy todeta, että ne äänet ovat vähene-mään päin. Poliitikot käyvät selkeästi saman-laisia esiintymiskoulutuksia ja niissä ei kuulu murteet tai oma persoonallinen soundi enää läheskään niin paljon kuin vaikkapa 20 vuotta sitten. Legendaarisista poliitikoista omaperäisiä ääniä on muun muassa Jörn Donnerilla, Esko Aholla ja Raimo Ilaskivellä. Myös hienot lauluäänät inspiroivat minua, kuten Beyoncé'n ääni. Olen viettänyt aikuisiällä aikaa New Yorkissa yhteen putkeen toista vuotta ja tietynlainen kaupungin syke on myös omalla tavallaan inspiroivaa.

- Pienestä pitäen ovat kesät kuluneet Savonlinnassa meluttomassa saaressa Saimaan rannalla, jonne ei pääse autolla. Siellä linnunlaulu on vastapainoa kiireiselle elämälle.

Monipuolinen Tamminen valmistui näyttelijäksi Teatterikorkeakoulusta vuonna 2008 ja hänet on nähty rooleissa myös teattereissa ja valkokankailla. Imitaattorina hän on toiminut yli kaksikymmentä vuotta ja hän imitoi ja parodioi yli 60 hahmoa musiikin, urheilun, viihteen ja politiikan huipulta. Myös Walt Disney luottaa Jarkon kykyihin ja niinpä hän on dubannut ja ohjannut lukuisia Disneyn piirrettyjä.

- Olen pienestä pitäen soittanut myös viulua. Laulua käyn opiskelemassa Kööpenhaminassa Complete Vocal Instituutissa.

JARKKO ASUU vaimonsa **Sannan** ja lastensa **Elsan** (7) ja **Tildan** (2) kanssa Helsingin Töölössä. Kaksi edellistä yötä hän on viettänyt melun äärellä, koska ikkunan alla on ollut katutyömaa.

- Porausta ja rytkettä on kuulunut, mutta olen huomannut, että minulla on hyvät unenlahjat vaikka melua on ympärillä tai vaikka makuualustana olisi vain sohva tai lattia. Uni tulee. Vaimollani on paljon vaikeampi nukahtaa. Hän tarvitsee korvatulppia.

- Lapseni ovat kasvaneet, mutta eipä siitä ole kauaa kun kotioiloissa kuuli vielä alituista vauvanitkua. Yleisesti voisin sanoa, että melu vetää minut ärtyisämmäksi, äkkikipikaisemmaksi ja mielen rauhattommammaksi.

JARKKO TARVITSEE hiljaisuutta ja hetkelistä pysähtymistä. Meressä hän näkee rauhoittavia elementtejä. Jarkko olikin lukioikäisenä kansi- ja ruorimiehenä Kristina Cruises-laivayhtiöllä ja innostui käymään armeijan merivoimissa. Harvoin hän lähtee kuitenkaan meren rannalle vaan ennemminkin järven rannalle.

- Vietän pienen rauhallisen hetken viikottain kahvilassa, joka ei ole ehkä täysin meluton, mutta rentoudun kun otan jonkun juoman, sämpylän ja luen samalla lehteä.

- Vaarini on vienyt minut pienestä pitäen ongelalle ja se on mukava harrastus. Moottorivenneilen myös.

On mukava pysäyttää vene isommalle ulapalle tai saaren taakse ja pulahtaa siitä pienel-

Jarkon kotisivut: www.jarkkotamminen.com

le uinnille ja viettää hetki kaikessa rauhassa ennen kuin matka jatkuu.

– Jos vertaan New Yorkin metron kolsketta ja kitinää Helsingin metroihin niin ero on kuin yöllä ja päivällä.

New York on meluisin kaupunki jossa olen vierailut Hongkongin ja Lontoon ohella. Kaupungit eivät nuku koskaan, aina on meininkiä, liikennettä ja sireenit soivat.

– Autossa tykkään kuunnella Yle Puhetta. Se on rauhoittavaa ja samalla siinä kuulee päivän keskusteluja. Harvoin käytän mitään kuulokkeita.

KUULOKOJEEN JA MUIDEN kuulemisen apuvälineiden käyttö ei herätä Jarkossa mitään ihmeellistä.

Hän toteaa, että niistä ei pitäisi olla moksiskaan.

– Kaiken aikaa yhteiskunnassa mennään hyväksyvämpään suuntaan. Sen huomaan jo nyt, kun katson miten tyttäreni hyväksyy erilaisuuden ja jos vertaan omiin kouluaikoihini, jolloin erilainen ihminen otettiin heti silmätikuksi. Onneksi kiusaamiseen puututaan nyt paljon paremmin. Suvaitsevainen kulttuuri näkyy nyt monessa, liittyy erilaisuus sitten ulkonäköön, erilaisiin parisuhteisiin tai harrastuksiin. Ainakin täällä Helsingissä ihmisiä on monista kulttuureista.

– Kuulokoje voi herättää huomiota, mutta siitä voi tehdä ylpeyden aiheen toteamalla, että ilman tätä olisi tilanteeni heikompi. Ihmisillä on monenlaisia apuvälineitä. Jokainen tarvitsee omaan elämäänsä sen, mikä on hänelle tarpeen. Ei tarvitse hävetä yhtään kojetta korvassa vaan ole ylpeä omastasi!

– Koen, että minulla on hyvä ja herkkä kuulo liittyy se sitten nuottikorvaan tai pienempien äänien kuulemiseen. Tosin olen käynyt myös kuulontutkimuksissa. Oikea korvani tinnittää aika kovaa ja joskus on hankalaa kotona tai kaikuissa paikassa hahmottaa missä suunnassa puhelin soi.

JARKKO KUUNTELEE työtehtävissä erilaisia ääniä, hän kelaat ja miettii miten kukin puhuu. Jarkko joutuu myös miettimään erilaisia esiintymistiloja ja millainen akustiikka tilassa on. Kaikuvuus määrittelee myös miten yleisö reagoi; miten tulee taputukset ja naurut ja millaisen tempon esitykseen voi ottaa. Intiimissä tilassa pystyy toimimaan nopeammin.

– Hyviä akustoituja tiloja ovat mm. Kalastajatorpan Pyöreä sali Helsingissä, Logomo Turussa ja Verkatehdas Hämeenlinnassa.

Tamminen on armoton omalle äänelleen ja on kokenut myös sen, miltä tuntuu kun kadottaa hetkeksi tärkeimmän työkalunsa. Hän oli puhekieliossa muutama vuosi sitten ja ääni oli poissa kymmenen päivää. Paniikkikin jo iski.

– Näyttelijä **Esko Salminen** on joskus sanonut, että äänihuulet ovat lihas, jota voi ja tulee treenata. Minulla flunssa nipisti äänihuuliin ja siihen ei ollut troppia.

– Höyryhengitys on hyväksi ja pieni ikään

Jarkko Tamminen valmistui näyttelijäksi Teatterikorkeakoulusta vuonna 2008 ja hänet on nähty rooleissa myös teattereissa ja valkokankailla.

kuin koiranpennun ininä (matkii ääntä), jos ääni on käheä. Tämän vinkin olen saanut laulunopettajaltani ja se usein kirkastaa äänen. Kortisonitabletteja pidän hätävarana.

– Käyn myös kuukausittain osteopaatilla ja siellä saadaan lihasjumia auki. Nytkin tuln sieltä suoraan tänne tapaamiseen, puhelias mies kertoo.

JARKKO AVAUTUU TINNITUKSESTAAN.

Oli vuosi 1996. Hän oli armeijassa, oli metsäleiri, hyökkäysharjoitukset ja paukkupatruunat käytössä. Tarkoitus oli, että jokainen ampuu lippaan tyhjäksi, mutta minulle niitä jäi kuitenkin lippaaseen.

– Menimme iltapalalle ja palasimme väsyneinä teltalle. Olimme valvoneet useamman yön ja en ollut skarpeimmillani. Kaveri kysyi, että oletteko putsanneet jo aseet. En ollut, joten pyysin kaveria laittamaan öljyt piippuun. Lipashan pitäisi tietenkin irrottaa ennen tätä, mutta nyt se hemmetin lipas unohtui kiinni. Vedin ”liikkuvat taakse” lainkaan ajattelematta ja korva oli asepesän vieressä ja kuului laukaus - pam! Oma moka. Kaikissa koulutuksissa sanotaan, että noin ei missään nimessä saa tehdä.

– Vieressäni oli kaksi muuta henkilöä, joille ei käsittäkseni tullut mitään. Ensin minut vietiin Upinniemen varuskuntaan ja sitten Tilkan sairaalaan. Pääsin kolmantena päivänä vasta ylipainehappihoitoon. Tinnituksen kanssa on eletty siitä lähtien, ja samalla muistan tämän tarinan koko elämäni!

Jälkitarkastus oli pari vuotta tapahtuman jälkeen.

– Kun oli mennyt kymmenen vuotta tapaturmasta sain Puolustusvoimilta kirjeen. Siinä todettiin, etten ollut kymmenen vuoteen vedonnut siihen, että vamma olisi vienyt minulta työkykyä. Suomen armeija vetäytyi vastuusta.

– Sitä olen joskus miettinyt, että jos joudun vanhempana kuulokojeen hommaamaan tai tinnitus voimistuu isommaksi – se on sitten voi voi – ja sitä miettii sitten. Tinnitukseni on kuitenkin pysynyt samanlaisena alusta saakka.

JARKOLLA TINNITUSÄÄNI on jatkuvaa korkeaa ääntä ja se ei ole hetkeäkään pois. Tinnituksen voimakkuus on 45 dB.

– Lääkäri jälkitarkastuksessa kysyi minulta, että mitä kaikkia lääkkeitä syöt? Vastasin, etten mitään. Lääkäri kummasteli, ja jatkoi: miten pysyt järjissäsi? Olen sanonut, että en tiedä. Olen vaan sulkenut sen pois mielestäni. Tinnitus ei ole kaupungin hälyssä niin pistävää, mutta kesämökillä sen huomaa, kun menen hiljaisessa mökissä nukkumaan.

– En mieti tinnitusta sen enempää ja en halua kiinnittää siihen huomiota. Menen elämässäni eteenpäin ja en anna sen niin paljon häiritä.

– Tinnitus on ärsyttävää ja se voi pahastikin käydä mielen päälle. En ole myöskään käynyt terapiassa. Toivottavasti ihmiset löytävät tinnitukseen kukin itselleen sopivan keinon jatkaa elämässä onnellisena eteenpäin. Jokainen meistä on kuitenkin yksilö. Omalla kohdallani otan seuraavia etappeja ja tavoitteita töissä, sillä ne ovat selviytymiskeinoni ja pitävät mielen virkeänä.

HYVÄNTUULINEN JARKKO TAMMINEN esiintyy yhdessä **Laura Voutilaisen** ja tanssiryhmän sekä bändin kanssa ympäri Suomea isoissa saleissa. Maailman suurin imitaatioshow on luvassa 25.11. Helsingissä Hartwall Arenal.

– Tervetuloa myös kaikki Kuuloliittolaiset, ja ottakaa earit mukaan, hän huikkaa.

Jarkon kotisivut: www.jarkkotamminen.com

Lisää esityksestä: www.starsshow.fi

”En mieti tinnitusta sen
enempää ja en halua
kiinnittää siihen huomiota.
Menen elämässäni eteenpäin
ja en anna sen niin paljon
häiritä.”

Työtä asiakkaan ehdoilla yli 40 vuotta

Karin Tuomala jäi eläkkeelle elokuussa lasten- ja nuorten erityisasiantuntijan tehtävästä. Hän ehti olla töissä Kuuloliitossa kaikkiaan 46 vuotta ja suurimman osan ajasta hän työskenteli lasten kuntoutuksen audionomina. Karin korostaa, että olennaista kuntoutuksessa on ymmärtää toiminnan suuri vaikutus lasten ja perheiden elämäänlaatuun.

Karin päätyi Kuulonhuoltoliiton palvelukseen osittain sattumalta. Hän valmistui lastenhoitajaksi Folkhälsanilta 1970-luvun alussa ja lauloi eräessä tilaisuudessa. **Julius Tallbergin** tytär, kuuroutunut **Anna Berger** pystyi lukemaan laulun sanat Karin huulilta ja Berger oli vakuuttunut siitä, että Karinin pitäisi työskennellä kuulovammaisalalla. Karin saikin pian Föreningen Hörseltjänstiltä stipendin harjoitteluun ja työskenteli Kuulonhuoltoliiton kuntoutuskodissa 4 kuukautta ja vietti lisäksi kuukauden tutustumassa Ruotsin kuulonhuollon palveluihin.

Karin aloitti harjoittelun jälkeen työt lastenhoitajana Kuulonhuoltoliiton kuntoutuskodissa. 1970-luvun alussa ei Suomessa ollut vielä systemaattista audionomien koulutusta, mutta koulutus kehittyi Kuulontutkijayhdistyksen, Kuulonhuoltoliiton ja lääkärin yhteistyön tuloksena vuosikymmenen kuluessa.

– Kävin audionomin koulutuksen lyhyen kaavan mukaan ja tentin eri aineita, koska olin tehnyt työtä käytännössä jo viisi vuotta, Karin kertoo.

Lapsiaudiologian lisäkoulutusta saatiin Ruotsista.

– Kuulontutkimus oli keskeinen osa työtäni, sillä 1970-luvulla lasten kuulontutkimuksia tehtiin Suomessa ainoastaan Kuulonhuoltoliitossa.

Vuonna 1970 Kuulonhuoltoliitto ja lasten kuntoutus siirtyi Helsingin keskustasta Mäkipellontielle Etelä-Haagaan. Karinin mukaan muutto uusiin tiloihin ei kuitenkaan tuonut kipeästi kaivattua lisätilaa. Tuolloin työntekijöitä oli ainoastaan kolme, mutta työtä täydensivät Karin mukaan muut alan ammattilaiset.

– Kuntoutus oli jo tuolloin poikkeusteellistä eli mukana oli laajasti eri alojen ammattilaisia. Kuulonhuoltoliiton painostus johti lopulta siihen, että perustettiin kuulokeskuksia, joiden tehtäviin kuului myös lasten kuulontutkimusten tekeminen.

Alussa kurssit olivat äiti-lapsi-kursseja, eikä sosiaalishallitus katsonut tarpeelliseksi isien

Karin kuntoutustyössä 1970 luvulla.

saatikka sisarusten mukanaoloa. Heidät otettiin kuitenkin aluksi salaa mukaan sopeutumisvalmennusjaksoille, ennen kuin asialle saatiin virallinen hyväksyntä. 1970-luvun lopulla kuntoutuskotia kohtasi kriisi, kun protestin seurauksena koko henkilöstö irtisanottiin.

– Protesti johtui siitä, että kuntoutuksen asiantuntijat poistettiin liittohallituksesta, eikä toimintaa ohjaamassa ollut enää ainuttakaan ammattilaista.

Asia ratkesi siten, että Kuulonhuoltoliittoon perustettiin kuntoutusasioiden johtokunta, joka valmisti jatkossa kuntoutukseen liittyviä päätöksiä hallitukselle.

Karin Kuulo-Auriksen eli entisen lasten kuntoutuskodin pihalla lokakuussa 2016.

Vuonna 1984 sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä koskeva VALTA-VA-uudistus toi mukanaan haasteita, sillä kurssien maksavaksi tahoksi määriteltiin lähettäjä. Karinin mukaan tämä johti siihen, että yhtäkkiä tarve kursseille hävisi ja asiakasmäärä supistui.

Tuohon aikaan sairaalat järjestivätkin vain lyhyitä sopeutumisvalmennusjaksoja asiakkaillleen.

Valkea talo valmistui 1987 ja tuolloin saatiin viimein käyttöön asialliset tilat perhekuntoutukseen. Työntekijöitä Kuulovammaisten Lasten Kuntoutuskodissa oli tuolloin jo 13 ja Kuulomonivammaisten Lasten ja Nuorten Tutkimus- ja Kuntoutuskoti aloitti toimintansa.

– Ennen talon valmistumista tarvittiin viisi vuotta suunnittelua. Vein henkilökohtaisesti arkkitehteja ja suunnittelijoita käymään Pohjoismaissa erilaisissa tiloissa ja kuntoutuslaitoksissa tutustumassa.

Jo 60-luvulla ymmärrettiin Karinin mukaan, että kuulovammaisen lapsen ja hänen perheensä kanssa työskentely vaatii moniammatillista otetta.

– Kuulovammaisen lapsen syntyminen kuulevaan perheeseen on usein perheelle järkytys ja vanhemmat tarvitsevat monenlaista tukea heti alkuvaiheessa.

Perheiden tilanne on Karinin mukaan muuttunut vuosien varrella huomattavasti.

– Ennen sisäkorvaistuttteita kuulovammaiset lapset luovutettiin lähinnä pedagogien käsiin ja kuntoutuksen tukena oli viittomakieli. Nykyään oletetaan hiukan liikaakin, että leikka-

us hoitaa tilanteen kuntoon. Nämäkin lapset ja heidän perheensä tarvitsevat apua ja tukea monissa kielen kehitykseen ja kuntoutukseen liittyvissä asioissa.

– Samaan aikaan huonokuuloiset lapset ovat jääneet kuntoutuksellisesti huonompaan tilanteeseen, erityisesti lievästi kuulovammaiset lapset jäävät vaille palveluja.

Karin korostaa, että mahdollisimman varhainen diagnosointi, hyvät ja toimivat apuvälineet sekä tarkka tieto lapsen ja hänen perheensä kokonaistilanteesta turvaavat kuulovammaisen lapsen minäkuvan ja vuorovaikutustaitojen kehityksen. Monivammaisten lasten kuulontutkimukset saattavat jäädä muiden tutkimusten varjoon, ja lapsen kielellisen kehityksen viivästyminen tai puuttuminen saataan selittää pelkästään neurologisilla syillä.

Vuonna 2010 Kuulomonivammaisten lasten tutkimus- ja kuntoutuskodin toiminta lakasi, kun RAY eikä KELA enää rahoittanut toimintaa. KELA perusteli päätöstä sillä, että kuntoutukseen osallistuivat vuodesta toiseen samat perheet. Karinin mielestä toiminta olisi tarvinnut enemmän puolestapuhujia etenkin KELAAN päin.

– Kuntoutuksen päätyminen aiheutti vaikean tilanteen monivammaisten lasten vanhemmille, koska kursseilla oli suuri merkitys heidän jaksamiseensa.

Hiukan myöhemmin kuntoutuksen menetelmien muuttuminen Lasten kuntoutuskodissa aiheutti Karinin mukaan ristiriitatilanteen, kun aiemmin kursseilla olleet perheet ja työntekijät olivat tyytymättömiä uusiin toimintatapoihin.

Lastenleirillä kesällä 2014 tutustuttiin korvan rakenteeseen.

Karin siirtyi Lasten kuntoutuskodista Kuuloliiton lasten ja nuorten toimintaan erityisasiantuntijaksi vuonna 2012. Työn sisältö muuttui, mutta kohderyhmä säilyi samana.

– Sain vapaat kädet tehdä vaikuttamistyötä minulle tutun kohderyhmän hyväksi.

Olennainen osa Kuuloliiton nuorten toimintaa ovat leirit. Karin kertoo huomanneensa leireillä, että huonokuuloisten lasten tilanne on huonontunut viime vuosina.

– Lapset eivät saa enää riittävästi palveluja muun muassa kuntoutusohjauksen ohenemisen takia. Nuoret eivät osaa esimerkiksi nimeä, kuka heidän oma kuntoutusohjaajansa on. Monet lapset ja nuoret ovat myös selvästi yksinäisiä ja syrjäytymisvaarassa, eikä heillä ei ole samastumiskohteita ja ryhmän tukea. Tämän takia he tarvitsevat paljon kannustusta sekä myös asiatietoa.

Karin korostaa, että leirillä lapsi ja nuori voi harjoitella turvallisissa olosuhteissa itsenäistä toimimista, mikä valmistaa ja rohkaisee häntä osallistumaan myös kuulevien lasten ja nuorten harrastuksiin ja sitä kautta yhteiskuntaan. Lapsella ja nuorella voi olla halu päästä vertaisryhmään, muttei välttämättä uskallusta ja voimavaroja. Työntekijöiden on tärkeää kannustaa lapsia ja nuoria vertaistapaamisiin ja leireille.

Karinin mielestä nuorten mukaan saaminen on välttämätöntä Kuuloliiton toiminnan jatkuvuudelle. Kuntoutuksen kilpailutukset ovat

tuoneet kentälle bisneslogiikan, mistä taas lapset ja perheet kärsivät.

– On tärkeää, että Kuuloliitto pitää lapset ja nuoret keskiössä myös tulevaisuudessa.

Karin korostaa, että työ Kuuloliitossa on vuosien varrella paitsi vaatinut paljon niin myös antanut mahdollisuuden olla mukana eturintamassa kehittämässä lasten kuntoutusta.

– Olen saanut tehdä pioneerityötä perheiden hyväksi moniammatillisessa tiimissä.

Eläkepäivien myötä Karin ei täysin aio jättää työtään kuulovammaisten parissa.

– Olen edelleen mukana Hörseltjänstin toiminnassa ja mummoilen ehkä joillakin lasten ja nuorten leireillä tulevina kesinä.

**”MAHDOLLISIMMAN
VARHAINEN DIAGNOSOINTI, HY-
VÄT JA TOIMIVAT APUVÄLINEET
SEKÄ TARKKA TIETO LAPSEN JA
HÄNEN PERHEENSÄ KOKONAISTI-
LANTEESTA TURVAAVAT KUULO-
VAMMAISEN LAPSEN MINÄ-
KUVAN JA VUOROVAIKUTUS-
TAITOJEN KEHITYKSEN.”**

Yhteiskunnan reunoilta aktiivisiksi kansalaisiksi

Millaisia merkityksiä vammaisuus ja maahanmuuttajuus saavat niiden kokijoiden elämässä? Miten eläminen kaksinkertaisessa marginaalissa, vammaisina ja maahanmuuttajina vaikuttaa kotoutumiseen, työllistymiseen ja opiskeluun?

Näihin kysymyksiin on **Elli-Noora Heino** etsinyt vastauksia pro gradu-työssään *Vieraita kynnyksiä ylittämässä*. Tutkimus on osa Kynnys ry:n ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toteuttamaa *Vammaisena ihmisenä Suomessa* -projektia; Suomen Kulttuurirahasto on tukenut hanketta.

Heino rekrytoi haastateltavat Etelä-Suomessa toimivien vammais- ja maahanmuuttajajärjestöjen avulla. Selvityksen aineistona on viiden henkilön haastattelut; he ovat kotoisin eri maista ja edustavat eri vammaisryhmiä (sokeus, etenevä näkövamma, lihastauti, onnettomuuden/ polion aiheuttama liikuntavamma). He ovat 30-60 -vuotiaita; Suomessa he ovat asuneet 5-20 vuotta.

Aineistonkeruun ensimmäisessä vaiheessa tehtiin elämäntapa-haastattelu: kukin sai vapaasti kertoa elämästään. Tarinan tiivistelmän pohjalta tehtiin teemahaastattelu erityisesti vammaisuuden ja maahanmuuttajuuden merkityksistä. Teemoja olivat Suomeen saapuminen, kotoutuminen, syrjäytymisen ja rasismien kokemukset ja oman elämän voimavarat. Aineistonkeruussa oli tärkeää ottaa huomioon tutkijan ja haastateltavien väliset kulttuurierot sekä ratkaista kielivaikeuksista johtuneet ongelmat.

Heino sovelsi aineistoon narratiivista analyysitapaa; ihmiset rakentavat omaa elämäänsä kertoen siitä erilaisia tarinoita. Identiteettimme on kuin kertomus, jonka teemme itsestämme. Kertomukset täydentyvät ja muuttuvat. Tutkimuksen tavoite oli nostaa kuuluviin haastateltavien oma ääni. Selvitys liittyy voimaannuttavaan kasvatustieteelliseen tutkimusperinteeseen.

Haastateltavat ovat kohdanneet ennakkoluuloja ja rasismia työnhaussa, opiskelupaikan hakemisessa ja viranomaisien kanssa asioidessa. Maahanmuuttajalle on vaikeata saada vammaispalveluja; hän ei tunne Suomen hyvinvointipalveluja eikä oikeuksiaan. Tieto esimerkiksi kuljetuspalveluista on saatu vasta viiveellä. Kansalaisuuden saaneille maahanmuuttajille kuuluvat samat oikeudet kuin syntyperäisille suomalaisille. Koetut ennakkoluulot saattavat heikentää vammaisen maa-

hanmuuttajan käsitystä itsestään ja oikeudestaan palveluihin.

Epäkohdista huolimatta haastateltavat ovat kertoneet paljon positiivisista kokemuksista. He korostavat ystävien ja vertaistuen merkitystä. Tuttavapiiriä on saatu järjestöistä.

Heino toteaa, että haastateltavien rekrytointi järjestöjen avulla tuotti valikoituneen ryhmän: he ovat selviytyjiä. Henkiset voimavarat, suomen kielen taito ja oman elämän arvostaminen näkyvät tutkimustuloksissa. Jatkossa olisi hyvä kuulla myös niitä vammaisia maahanmuuttajia, jotka oman kokemuksensa mukaan ovat syrjäytyneitä. Siten voitaisiin selvittää, miten kotouttamista tulee kehittää.

Elli-Noora Heino: Vieraita kynnyksiä ylittämässä. Maahanmuuttajataustaisten vammaisten kertomuksia elämästään Suomessa. Kynnys ry 2016.

Kirjaa voi tilata sähköpostissa
os. kauppa@kynnys.fi
Hinta + posti/käsittelykulut yht. 18 euroa.

Tällä palstalla julkaistaan kirjoituksia yhdistysten tapahtumista ja muista ajan-kohtaisista asioista. Lähetä kirjoitus ja kuvat toimittukseen aineistopäivään mennessä. Aineiston tulee olla sähköisessä muodossa. Kuuloviesti pidättää oikeuden muokata ja lyhentää tekstejä tarvittaessa.

Haminassa tupa täynnä

Arja Pastinen opastaa kuulooasioissa.

Elsi Halonen joutui usealle sanomaan "eiio".

Haminan Kuulon rahastonhoitaja **Elsi Halonen** toistaa uudelleen ja uudelleen:

- Valitettavasti koko päivän kuuloseulan ajat ovat jo menneet.

Supersuosittu kuuloauto on parkkeerattu Simeon-salin edustalle kuulaana syyspäivänä. Ihmisiä saapuu paikalle virtanaan. Ulkona esittelypöydän takana Elsin kanssa istuu puheenjohtaja **Arja Pastinen**. Tuonnempana Kuuloliiton suunnittelija **Riitta Pulkkinen** tulkitsee kuuloseulan tuloksia asiakkaille.

Elsille tapahtuma ja yhdistystoiminta tuo vaihtelua eläkeläisen arkipäivään.

- Olen toiminut kahvinkeittäjänä, seurustelen ihmisten parissa. Monet tykkäävät, kun vietämme aikaa yhdessä.

- Vapaaehtoistoiminta antaa minulle hyvän mielen. Tehtävä on palkitseva. Tapaan uusia ihmisiä ja kanssakäyminen piristää minua, hän kertoo.

Aurinko häikäisee Arja Pastisen silmiin. Hän katsoo asiakkaan kuulokojetta ja tarkistaa

pariston. Usealla henkilöllä on tarve saada lisätietoa kuulon apuvälineistä. Arja neuvoa auliisti.

Riitta Pulkkinen toteaa, että kuuloautolla on valtava kysyntä ja paljon jää ihmisiä seulomatta.

- Kuuloauto voi tulla tänne uudelleen ja voimme tehdä pienemmän tapahtuman, se voi olla pelkkä toritempaus. Voimme myös lähteä syrjemmille seuduille, enemmän laitakylille.

Haminalainen **Raimo Rautiainen** tutustui päivän tarjontaan.

- Vaimoni kanssa keskustelimme, että hyvä olisi kuulla näistä asioista. Haminan kuuloyhdistykseltä olen saanut huippupalvelua, hän kehuu.

Haminan tapahtumassa kävi parisataa henkilöä. Sisätiloissa kuulon ja näön asiantuntijat esittelivät palveluitaan ja toimintaansa. Kuuloseuloja tekivät Kaakkois-Suomen piirin puheenjohtaja **Harri Kaskenpää** ja audionomi **Leena Heino**. Seulassa kävi 53.

Kuuloauto Simeon-salin edustalla.

Tavattiin Karhulan torilla

Karhulan tori kuhisi väkeä jo ennen aamuyhdeksää. **Jarmo Kankaalla** on viides vuosi yhdistyksen keulasimessa. Yhdistyksessä on 135 jäsentä.

- Olen miettinyt paljon yhdistyksemme toimintaa. Voisimme suunnata tulevaisuudessa toimintaa yhä enemmän eläkeläisiin, koska nuorien saaminen ei tahdo onnistua. Eläkeläisjärjestöillä voisi olla kuuloon erikoistunut yhteyshenkilö. Tämä henkilö voisi neuvoa ja ohjata kuuloasioissa ja huolehtisi kuuluvuudesta. Nyt eläkeyhdistyksissä ei kukaan puhu kuuloyhdistyksen puolesta.

- Eläkejärjestöillä on hyvin virikkeellistä ja liikunnallista toimintaa. Kotkassa näitä yhteyshenkilöitä voisi olla kymmenkunta. Henkilö voisi olla eläkeläinen, jolla itsellään on kuulo-koje.

- Yritän toivottaa, että eläkeyhdistyksissä on usealla henkilöllä iän tuomaa huonokuuloisuutta ja yhdistyksen on saatava sinne isovarvas oven väliin, Kangas kertoo.

Yhdistys on viemässä Pyhtäälle melukampanjaa. Myrsky korvassa –piirustuskilpailu on suunnattu eskarilaisille ja ala-asteen 1-2 luok-

kalaisille.

- Siihen osallistuu noin sata lasta. Muutamiin kouluihin on hankittu ääniliikennevalot. Päiväkoteihin viemme tietoa.

Kangas kehuu Merikeskus Vellamon auditorion kuuluvuutta. Kotkan kaupunginteatterissa on hyvin toimivat infrapunalaitteet, mutta niitä on tarjolla vain viisi kappaletta huonokuuloisille. Kirkoissa induktiosilmukat toimivat kutakuinkin hyvin.

- Tasavertaiset kuulemismahdollisuudet tulisi olla kunnossa, mutta kaupungit ja kunnat vetoavat rahanpuutteeseen. Joku sanktio heille tulisi antaa – vastavuoroin jokin hyvityskin, jos esteetön kuuluvuus on taattu, Kangas aprikoi.

Uusi kuntalaki tekee ensi vuonna kuntien vammaisneuvostoista pakollisia. Kotkan Kuulolla riittää tekemistä yhteiskunnallisen vaikuttamisen saralla.

Karhulassa jatkettiin Haminan jalanjäljillä. Vapaaehtoiset jakoivat tietoa torilla piiptahtaneille. Kuuloseulassa kävi 69 henkilöä. Kuuloauto jatkoi menestyksestä matkaansa Kouvolaan, jossa seulassa kävi 87 henkilöä.

Tuulta yhdistyksen purjeisiin, esittelee Jarmo Kangas.

Kuuloautolla Harri Kaskenpää, Leena Heino ja Riitta Pulkkinen.

Ikäkuuloon apua ajoissa

Samuli Hannula Oulun yliopistollisesta sairaalasta luennoi ikäkuulosta.

Pakkalan salin penkit täyttyivät lokakuuisena iltana Oulussa, kun apulaisylilääkäri, audiologi ja audiologisen tutkimusryhmän johtaja **Samuli Hannula** Oulun yliopistollisesta sairaalasta luennoi ikäkuulosta.

- Kuulo ei ole koskaan kenenkään ”yksityisasia” vaan se koskettaa kaikkia, joiden kanssa kommunikoidaan.

Se koskee puolisoa, omaisia ja kotijoukkoja.

- Kuulonkuntoutuksessa tulee olla osallisena lähin omainen, aina! Koska kuulo on sosiaalinen aisti, tulee läheisen olla mukana kuntoutusprosessissa oppimassa potilaan rinnalla, Hannula kertoi.

Vain 1 %:lla suomalaisista on kuulokoje. Norjassa luku on vastaavasti 2,8 % ja Iso-Britanniassa ja Tanskassa 3,5 % väestöstä. Samuli Hannulan mukaan Suomessa tarvitsisi kuulokojetta 6 % väestöstä.

Ikääntyneen kuulokuntoutuksella riittää haasteita. Sormet saattavat olla kankeat ja silmissä on ehkä kaihi. Muisti on voinut heiketä ja uuden oppiminen on hidasta. Pitkään vaivannut kuulovika on tuonut henkilölle hiljaisuuden maailman, joten ”uuteen” ääni-maailman tottuminen vie aikansa. Tarvitaan neuvontaa ja motivointia kojeen käyttämiseen, kojeenkäyttö vaatii aikaa ja opettelua.

Hannulalla oli yleisölle kolmen kohdan teesit Take Home Message:

- Ikäkuulo on kansantauti.

- Kuulovika ei parane odottelemalla!

- Kuulokojeet riittävän aikaisin käyttöön.

Tilaisuudessa oli läsnä 65 kuulijaa. Oulun Seudun Kuulo ry esitteli toimintaansa. Vastavia tilaisuuksia pyritään järjestämään Oulussa jatkossakin.

Juhlintaa lakeudella

Etelä-Pohjanmaan Kuulo ry vietti 60-vuotisjuhlia Seinäjoen keskussairaalan auditoriossa syyskuun lopulla.

- Kuuleminen ja kuulluksi tuleminen on jokaiselle ihmiselle elintärkeää. Tänään juhlapäivänä meidän velvollisuutemme on muistaa niitä ihmisiä, jotka 60 vuotta sitten olivat perustamassa yhdistystä. Tänään annamme tunnustuksen vapaaehtoisesta työstä yhteiseksi hyväksi, kertoi avaussanoissaan yhdistyksen puheenjohtaja ilmajokinen **Terttu Salo**.

Juhlapuheen piti Etelä-Pohjanmaan sairaanhoidopiirin perusterveydenhuollon ja terveyden edistämisen yksikön johtaja **Matti Rekiaro**.

- Järjestöillä on toivomuksia ja odotuksia sote-uudistuksen edessä. Järjestöjen asiantuntemusta otetaan mukaan erilaisiin työryhmiin. Tarvitsemme kokemuskouluttajia ja asiantuntijoita, jotka ovat suuri voimavara. Tarvitsemme lisää vuorovaikutusta ja hyvien toimintamallien käyttöönottoa. Ikäkuuloisuus

Musiikin tulkitsija ja juhlan juontaja Leo Jeulonen lauloi. Säestyksestä vastasi director musices Reino Saranpää.

den haasteet lisääntyvät ja tarvitsemme yhteistyötä, hän totesi.

Toiminnanjohtaja **Pekka Lapinleimu** toi juhlaan Kuuloliiton tervehdyksen.

- 21. toukokuuta 1956 pidettiin Etelä-Pohjanmaan Huonokuuloiset ry:n perustava kokous. Vuosi 1956 oli merkittävä Kuuloliitolle, silloiselle Kuulonhuoltoliitolle. Kuulokeskus perustettiin. Vuonna 1971 valmistui dosentti Tapani Jauhiaisen muistio kuulonhuollon tilasta Suomessa. Kuulokeskus- ja kuuloasemaverkosto levisi 1970-luvulla julkisen puolen terveydenhuoltoon, Lapinleimu kertoi ja kiitti samalla Seinäjoen keskussairaalaan hyvästä yhteistyöstä.

Korvapoliklinikan puheenvuoron esitti osastonylilääkäri **Sami Pakkala**.

- Etelä-Pohjanmaalla annettiin ensikojeita viime vuonna 1 400 asiakkaalle. Tarve kasvaa edelleen. Uusi koje vanhan tilalle annettiin 740 asiakkaalle. Noin puolet kokesovituksista on molemminpuolisia. Yleinen tietämys kuuloasioista paranee kokoajan. Kaikki eivät kuitenkaan tiedä esimerkiksi ikäkuuloisuudesta.

Pakkala kehui puheessaan Kuuloliiton verkkosivuston sisältöjä ja sivuston helppotajuisuutta.

Hän suosittelikin sivustoja kaikille, ei vain kuulon ongelmista kärsiville.

- Sote on vielä arvoitus kuuloasioiden ja kuntoutuksen suhteen. Yhteiskunta tarvitsee yhä enenemissä määrin Etelä-Pohjanmaan Kuulon panostusta, Pakkala päätti puheenvuoronsa.

Juhlissa kuultiin **Leo Jeulosen** esittämää ja **Reino Saranpään** säestämää musiikkia. Jeulonen esitti Matti Eskon tunnetuksi tekemän sävelmän Nauti ja elä ja Eino Leinon Nocturnen. Runohetken tarjosivat Ilmajoen **Metrum-lausujat** ja **Anni Latva-Kokko**

Juhlapuheen esitti Matti Rekiaro.

ja **Hilkka Vaismaa**. Kiitossanat juhlaan toi Kuuloliiton kuntoutussihteeri **Tuija Vuori**.

Yhdistys palkitsi pronssisella ansiomerkillä **Tarja** ja **Kalevi Marttala**a Lapualta, **Eija Mäntymäkeä** Jalasjärveltä ja hopeisella ansiomerkillä Terttu Saloa Ilmajoelta, **Sirpa Yli-Mutkaa** Seinäjoelta, **Esa Kankaanpää**tä Seinäjoelta, **Irja Linnolaa** Vimpelistä ja **Johannes Mäenpää**tä Kauhavalta.

Yhdistys **muisti** erityishuomionosoituksella **Heimo Haapasta** Seinäjoelta.

Lopuksi laulettiin yhdessä Miss' laaja aukee Pohjanmaa.

Palkitut vas. Johannes Mäenpää, Heimo Haapanen, Esa Kankaanpää, Sirpa Yli-Mutka, Eija Mäntymäki, Terttu Salo, Kalevi ja Tarja Marttala.

Kuuloauto tuli Kouvolaan 8.9.2016

Aamuvarhaisella Kaakkoi-Suomen piirin puheenjohtaja **Harri Kaskenpää** ilmestyi suunnittelija **Riitta Pulkkinen** ja audiologi **Leena Heinon** kanssa Kouvolaan ja täysi tohina oli jo päällä ennen kello kahdeksaa. Jonoa alkoi muodostua auton edustalle kuuloseulontaan. Ihmetystä meille riitti, sillä tulijoitahan oli todella jonoksi asti pitkin päivää.

Pidimme Maria-salissa seurakunnan tiloissa 8.9 kuuloinfo -tapahtuman. Aloitimme tilaisuuden klo 11 yhdistyksen puheenjohtajan, **Raija Peuhun**, tervehdyksellä. Juontajana oli **Harri Kaskenpää**.

Kouvolan kaupungin terveiset esitti lääkäri **Jouko Leppänen**. Puheenvuorossaan hän toi esille kaupunkiin suunnitteilla olevan uuden sairaalan. Ratamon hankkeesta hän totesi so-tualueitten voimaantulon ratkaisevan paljolti uuden sairaalahankkeen toteutumisesta.

Liiton vpj. **Antero Penttinen** kertoi kuuli-joille Kuuloliiton toiminnan vaikeuksista viime vuosina ja totesi kuitenkin lopuksi suunnan olevan ylöspäin.

Korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri **Hannu Tapiovaara** käsitteli puheenvuorossaan ikäkuuloa ja muita kuulovikoja. Saimmekin taas tuhtia evästä mukaan. Voimme todeta, että elämä ilman kuuloa eristää meitä. Jäämme usein yksin hiljaisuuteen sinne kotiin. Rohkeasti jokainen vaan liikkeelle ja apua saamaan.

Carealta kuulovammaisten kuntoutusohjaaja **Tuula Heikkinen** kertoi implantin osuudesta kuulon kuntoutuksessa ja kuulovammaisen auttamisesta hankkimalla kotiin apuvälineitä.

Paikalla oli myös kaupungin edustajia esittelemässä uusinta toimintamuotoa ikäjelppiä. Sieltä saa neuvontaa, ohjausta ja palvelutarpeen arviointia yhdestä numerosta. Kuulopiirin edustajan tuotteisiin sai tutustua myös ja kyllä pöydän ääressä riitti väkeä monine kysymyksineen. Tinnituspöytä kiinnosti, koska vaiva on aika yleinen väestössämme. Kahvitarjoilu kohotti tunnelmaa mukavasti. Lopuksi Viittoen Kuoro lahdesta esitti meille tuttuja lauluja, niitä iki-ihania.

Päiväämme osallistui noin 200 henkilöä. Kuuloseulonnan sai 87 osanottajaa. Osallistujat olivat näkemäänsä ja kuulemaansa tyytyväisiä. Huoneistossa oli induktiosilmukka ja tekstitulkkaus välittivät kaiken kuultavan luettavaksemme.

KUULOLIITTO RY/KAAKKOIS-SUOMEN KUULOPIIRI
JA KOUVOLAN KUULO RY

"SAIMMEKIN TAAS
TUHTIA EVÄSTÄ MUKAAN.
VOIMME TODETA, ETTÄ ELÄ-
MÄ ILMAN KUULOAA ERISTÄÄ
MEITÄ. JÄÄMME USEIN YKSI-
N HILJAISUUTEEN SINNE KOTIIN.
ROHKEASTI JOKAINEN VAAN
LIIKKEELLE JA APUA
SAAMAAN."

Kuuloinfo-päivään osallistui noin 200 henkilöä. Kuuloseulonnan sai 87 osanottajaa. Osallistujat olivat näkemään-
sä ja kuulemaansa tyytyväisiä.

Kuuloauto kiersi Saarijärven seudulla

Kuuloliiton omistama Kuuloauto-kiertue seilasi täällä Saarijärven seudulla 20–22.6 ja 4-6.7.2016. Auto palveli kuuloasioissa Kyyjärvellä, Pylkönmäellä, Kannonkoskella, Kivijärvellä, Karstulassa ja Saarijärvellä. Rattia pyöritteli varma kuljettaja, puheenjohtajamme **Kyösti Kauppinen**, entinen autokoulun opettaja. Hän myös teki kuuloseulat. **Alpo Pulkkanen, Tuomo Seppälä** tai Kuuloliiton koulutussihteeri **Margit Hassinen** kävi kuuloseulan tulosteen asiantuntemuksella läpi asiakkaan kanssa ja tarvittaessa ohjasivat heitä eteenpäin.

Autokiertueen mukana seurasi näinä 6 päivänä uskollisesti Kyöstin **Anni**-vaimo. Hän kantoi päävastuun kuuloseulaan ilmoittautumisista, tarjoiluista ja patterien myynneistä. Lisäksi meitä muita vapaaehtoisia jäseniä oli mukana useampi henkilö auttamassa näillä paikkakunnilla. Yhteen hiileen puhaltamisen meininki kuulotyön ja jäsenten hyväksi Saarijärven seudulla näkyi ja tuntui jokaisena päivänä. Suurimman urakan teki varmastikin Kyösti, hän myös kantoi vastuun paitsi kuuloseulan laitteiden toiminnasta myös Kuuloautosta. Kiitokset ihan jokaiselle mukana olleelle vapaaehtoiselle!

"YHTEEN HIILEEN
PUHALTAMISEN MEININ-
KI KUULOTYÖN JA JÄSEN-
TEN HYVÄKSI SAARIJÄR-
VEN SEUDULLA NÄKYI
JA TUNTUI JOKAISENA
PÄIVÄNÄ."

Anni ja Kyösti Kauppinen, Kuuloauto-kiertueen puuhakas pariskunta.

Koulutussihteeri Margit Hassinen ja Erkki Järvinen Saarijärven Kuuloauto-päivänä.

Kyösti "apupojan" kanssa auton huoltohommissa.

Kyyjärvellä Kuuloauton vierellä istumassa Anni Kauppinen apujoukkoineen.

Terveiset Kuopiosta!

Kuopiossa vietettiin Feel Your Movement- tapahtumaa 17.9.2016. Päivän järjesti Kuopion Danit, budolajien mustavyöyhdistys, jo kuudennen ker-
ran. Kuopiohalliin kokoontui noin 50 seurayhteisöä esittelemään liikuntalajejaan, esillä oli mm. naisvoimistelu, sirkus, karate, pyörätuolitanssi, miekkailu ym.

Kuopion kuuloyhdistys osallistui ensimmäistä kertaa tapahtumaan yhdessä kolmen-
toista muun kansanterveys- ja vammaisyhdistyksen kanssa, Tukipilarin tukemana. Tukipilari on kuopiolaisen kansanterveys – ja vammaisyhdistysten yhteistyöorganisaatio. Kuuloyhdistyksen teema oli kuulonsuojelu.

Tapahtumaan tuli nuoria ja lapsiperheitä jatkuvana virtana. Keskustelimme yli 200 ihmisen kanssa melun vaikutuksista kuuloaistiin ja hyvinvointiin. Jaoimme esitteitä ja korvatulppia. Teimme

pienen kuuloihaisen kyselyn, vastauksia saimme 157. Tapahtuman suojelija **Juha Mieto** toimi onnettarena ja ojensi kuulonsuojaimet **Riitta Sandbergille**.

Kuopion kuuloyhdistys tuli näkyvästi esille. Tapahtuman juontaja esitteli kuuloyhdistyksen kaksi kertaa päivän aikana. Tukipilarin yhdistyksillä oli yhteinen esiintyminen, jossa jokainen esitteli omaa yhdistystään. Me huonokuuloiset korostimme selkeän, rauhallisen puheen tärkeyttä ja melun haitallista vaikutusta kuuloaistiin. Lopuksi yhdessä totesimme **JOKAISELLA ON OIKEUS LIIKKUA JA KUULLA!**

Kuopion kuuloyhdistystä esitteli neljä yhdistyksen jäsentä sekä yksi kuulontutkija-opiskelija.

Päivä oli onnistunut – suojaa kuuloasi, tarvitset sitä huomennakin-viesti tuli monelle tutuksi.

Ollaan kuulolla!

Kuopio Kuopion kuulon esittelijöitä Anneli (oik.) Irja, Ira, Timo ja takana Veikko.

Juha Mieto ja Anneli Korhonen

ALPO PULKKANEN, TIEDOTTAJA,
JYVÄSSEUDUN KUULO RY

Keski-Suomen kuulopiirin kirkkopyhä 14.8.2016

Keski-Suomen kuulopiirin kirkkopyhä järjestettiin Laukaassa. Olimme ensi Laukaan kirkossa jumalanpalveluksessa, jonka jälkeen kokoontuimme Laukaan uuteen seurakuntataloon Kirkkopyhä-tilaisuuteen.

Aloitimme tilaisuuden ruokailulla ja sen jälkeen Jyvässeudun Kuulon Laukaan kerhon aktiivi Ernst Panula toivotti tervetulleeksi ja esitteli aktiivisen kerhon toimintaa. Laukaan kerho kokoontuu samoissa tiloissa tai muualla Laukaan alueella noin 10 kertaa vuodessa. piirin puheenjohtaja **Ilkka Puhakka** toivotti osanottajat tervetulleiksi ja kertoi samalla oman työpaikkansa, Kyyhkylän Kartanon tarjoamista kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseista.

Pääpuhujana tilaisuudessa oli liiton puheenjohtaja **Eija Isaksson**. Hän kiitti keskisuomalaisia aktiivisuudesta kesän Kuuloauto-kierroksella, jonka aikana seulottiin peräti 759 ihmisen kuulo 21 paikkakunnalla. Isaksson kertoi myös Keski-Suomen piirin saamasta huomattavasta testamenttilahjoituksesta keuruulaiselta **Aaro Salmiselta**.

Isakssonin puheen jälkeen ohjelmassa oli yhteislaulua Laukaan kanttori **Jouni Vaajan** johdolla ja diakoni **Leena Lehto** piti tietokilpailun. Tilaisuus päättyi kakkukahveihin. Mukana oli 45 henkilöä eri puolilta Keski-Suomea ja tunnelma oli erittäin lämminhenkinen.

Kiitos osallistujille!

– asiantuntijasi kuulolaiteparistoissa!

- Sähköposti:**
info@kuulolaiteparistokauppa.fi
www.kuulolaiteparistokauppa.fi

1 Ilmoita montako pakkausta kutakin mallia haluat tilata. Hinnat sisältävät alv:n.
(1 pakkaus = 6 paristoa)

Eivät sisällä elohopeaa

--	--	--	--	--	--

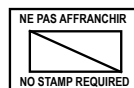
-

--	--	--	--

Nimi: Puh.

Osoite:

Postinumero ja -toimipaikka: _____

REPLY PAID/RÉPONSE PAYÉE
SWEDEN/SUÈDE

Accessory Line International Sweden AB
SE-802 08 Gävle
Sweden

Kurssit 2016-2017

www.kuuloliitto.fi/fin/kuntoutus

Lasten ja nuorten kuntoutus

Sopeutumisvalmennuskurssit, perhekurssit/ Kela

Kuulovammaisten koulunsa aloittavien lasten perhekurssi, sopeutumisvalmennuskurssi (5 vrk) Kelan kurssi nro 61903, jakso 12.-16.6.2017

Kuulovammaisten alakoululaisten lasten perhekurssi, sopeutumisvalmennuskurssi (5 vrk) Kelan kurssi nro 61904, jakso 24.-28.7.2017

Kuulovammaisten alle kouluikäisten lasten perhekurssi, sopeutumisvalmennuskurssi (5 vrk) Kelan kurssi nro 61902, jakso 6.-10.11.2017

Kuntoutuskurssit, perhekurssit/ Kela

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60886 (5+5+5 vrk) jaksot: 3. jakso 16.-20.1.2017

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60888 (5+5+5 vrk) jaksot: 3. jakso 24.-28.4.2017

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60887 (5+5+5 vrk) jaksot: 2. jakso 30.1.-3.2.2017 ja 3. jakso 31.7.-4.8.2017

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60889 (5+5+5 vrk) jaksot: 2. jakso 6.-10.3.2017 ja 3. jakso 18.-23.9.2017

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61886 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 27.-31.3.2017, 2. jakso 28.8.-1.9.2017 ja 3. jakso 19.-23.3.2018

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61888 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso

15.-19.5.2017, 2. jakso 2.-6.10.2017 ja 3. jakso 14.-18.5.2018

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61889 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 5.-9.6.2017, 2. jakso 20.-24.11.2017 ja 3. jakso 4.-8.6.2018

Kuulovammaisten lasten perhekurssi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61890 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 23.-27.10.2017, 2. jakso 26.2.-2.3.2018 ja 3. jakso 8.-12.10.2018

Yksilölliset kuntoutusjaksot koko perheelle:

Perheet voivat hakea Kelalta myös harkinnanvaraisen tai vaikeavammaisen kuntoutujan yksilöllisiä kuntoutusjaksoja. Kela tekee harkinnanvaraisen tai vaativan kuntoutuksen päätöksen vuodeksi eteenpäin ja Kuulo-Auris räättelöi jaksojen ajankohdat perheen kanssa.

Monimuotoryhmäterapia:

Kyseessä ryhmämuotoinen avoterapia, jota puheterapeutti + musiikkiterapeutti ohjaavat yhdessä Kelan kuntoutuksena. Yli 4-vuotiaat kuulovammaiset lapset, joilla on Kelan vaativan kuntoutuksen status. Ryhmä kootaan eri lasten kuntoutuspäätöksistä. Ryhmässä on 4-6 lasta 10 - 40 kertaa á 60-90 min. Kuntoutukseen haetaan Kelan päätös kuntoutusvastuutahon suosittelemana kuntoutussuunnitelman ja kuntoutustarpeen mukaan. Kuntoutuksen aikana kuntoutujille on tarjolla puhe-musiikkikuntoutusta kuuntelun ja kielellisten taitojen tueksi sekä vertaistukea ja vanhemmille omaa ohjausta.

Aikuisten kuntoutus

Aikuisten yksilölliset kuntoutusjaksot kuulo- ja kuulonäkövammaisille kuntoutujille:

Asiakkaat voivat hakea Kelalta harkinnanvaraisen kuntoutujan mo-

niammatillisia yksilökuntoutusjaksoja. Kela tekee kuntoutuspäätöksen vuodeksi eteenpäin. Jaksojen ajankohdat sovitaan asiakkaan ja Kuulo-Auriksen kanssa yhdessä siten, että Kuulo-Auris kokoa harkinnanvaraisista aikuisista kuntoutujista ryhmiä, jotta vertaistuki jaksoilla toteutuu. Omainen/ omaiset voivat osittain osallistua kuntoutukseen.

Aikuiset moniammatillinen harkinnanvarainen yksilökuntoutus/ Seuraavat ryhmien jaksot

Ryhmä: 2. jakso 12.-16.12.2016 ja 3. jakso 20.-24.3.2017;

Ryhmä: 1. jakso 21.-25.11.2016, 2. jakso 9.-13.1.2017 ja 3. jakso 8.-12.5.2017;

Ryhmä: 1. jakso 6.-10.2.2017, 2. jakso 14.-18.8.2017 ja 3. jakso 13.-18.11.2017;

Ryhmä: 1. jakso 29.5.-2.6.2017 (2. ja 3. jaksot ilmoitetaan myöhemmin)

Lomatoimintaa

Kuulo-Auris järjestää vuoden 2017 aikana 9 MTHL:n tuettua lomajaksoa Helsingissä. Lomat ovat yleisloimia, jotka on suunnattu eri ikäryhmille: lapsiperheille, työikäisille sekä eläkeikäisille.
<http://www.auris.fi/mtlhn-lomat>

Koulutus

Kuulo-Auris kouluttaa ammattihenkilöitä tilauksesta. Koulutuksen sisältö suunnitellaan yhdessä tilaajan kanssa.

Lisätietoja:

Kristiina Laakso p. 050 5118 046,
Leena Krohn 040 5908 293

kristiina.laakso@auris.fi,
leena.krohn@auris.fi

Kuulo-Auris Oy
Ilkantie 4, 00400 Helsinki

<http://www.auris.fi>

Kelan sivut: www.kela.fi

Kopolan kurssikeskus

Huonokuuloisten eläkeläisten sopeutumisvalmennuskurssit

23.–27.1.2017
20.–24.2.2017
6.–10.3.2017
20.–24.3.2017
24.–28.4.2017
8.–12.5.2017
21.–25.8.2017
25.–29.9.2017
16.–20.10.2017
30.10.–3.11.2017

Kurssi on tarkoitettu kuulokojetta käyttäville kuulonkuntoutusta tarvitseville huonokuuloisille eläkeläisille ja heidän perheenjäsenilleen. Kurssi pyrkii edistämään huonokuuloisen toimintakykyä ja kuulovamman huomioimista jokapäiväisessä elämässä. Ohjelma sisältää kojeenkäytön opetusta, apuväline-esittelyä, kommunikaatio-opetusta, ryhmäkeskusteluja ja kuulovammaan liittyviä luentoja. Valinnassa etusijalla ovat ensikertalaiset. Kurssille haetaan Kopolan omalla hakemuslomakkeella. Kurssin kustantaa RAY/SVOL

Kuuroutuneiden ja vaikeasti huonokuuloisten kurssi.

3.-7.4.2017
Kurssi on tarkoitettu kuuroutuneille ja vaikeasti huonokuuloisille aikuisille ja heidän omaisilleen. Kurssi pyrkii edistämään vaikeasti kuulovammaisen sosiaalista toimintakykyä. Ohjelma sisältää kommunikaatio-opetusta ja harjoituksia (huulilentaluku, viittomat), ryhmäkeskusteluja yms., jolla parannetaan arjessa selviytymistä vaikeasti kuulovammaisena. Kurssille haetaan Kopolan omalla hakemuslomakkeella. Kurssin kustantaa RAY/SVOL.

Viitotun puheen ja kokonaiskommunikaation kehittämiskurssi.
13.-17.11.2017

Kurssi on tarkoitettu vaikeasti huonokuuloisille ja kuuroutuneille ja heidän omaisilleen, jotka tahtovat oppia viitottua puhetta huulilentaluvun tueksi. Kurssille haetaan Kopolan omalla hakemuslomakkeella. Kurssin kustantaa RAY.

Lomatoimintaa Kopolassa

Tuetut lomamat teemalla: Virkistystä, vertaistukea ja elämänvoimaa
15.–20.5.2017

7.–12.8.2017
11.–16.9.2017
2.–7.10.2017

Tuetut lomamat on tarkoitettu huonokuuloisille aikuisille ja heidän omaisilleen. Tavoitteena on kuulovammaan liittyvän tiedon ja vertaistuen tarjoaminen, liikunnallinen aktivointi, virkistys, retket, kädentaidot ja lepo. Omavastuuosuus on 50 euroa/hlö/lomapaketti. Hintaan kuuluu täysihoito ja ohjelma. Matkat omakustanteisesti. Tuetulle lomalle haetaan Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kautta (Mannerheimintie 31 B 20, 00250 Helsinki), p. 010 2193 460, lomamat@mtlh.fi Hakemuksen tulee olla perillä kolme kuukautta ennen loman alkua ja omavastuuosuus tulee olla maksettuna eräpäivän mukaan.

Itsemaksettavat lomamat ja viikonloput

Nämä on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille. Lomatapahtumien hintaan kuuluvat ruokailut, majoitus ja opetus. Hinta vaihtelee 100 ja 200 euron välillä riippuen tapahtuman kestosta ja tyypistä. Ilmoittautuminen Kopolaan. Kesäpäivät sisältävät liinavaatteet. Viikonloppuihin ei sisälly liinavaatteita mutta ne voi saada 15 euron lisähintaan Kopolasta tai tuoda itse. Viikonloput alkavat

perjantai-iltana, jolloin on iltapala ja saunominen.

Some-viikonloppu

10.–12.2.2017 100 €
Vetäjänä Eija Isaksson.

Vertaistukiviikonloppu

24.–26.2.2017 100 €
Vetäjänä Sanna Lehtoväre.

Neulonta/Kädentaito viikonloppu

7.–9.4.2017 100 €
Vetäjänä Irma Liimatainen ja Markku Laitinen

Viitotun puheen viikonloppu

21.–23.4.2017 100 €
Vetäjänä Sanna Lehtoväre.

CI viikonloppu

26.–28.5.2017

KKY:n elokuvaviikko

Varaus ajalle 31.7.–6.8.2017

Tinnitus tutuksi ja turvalliseksi koulutus

18.–20.8.2017 200 €
Kouluttajana korvalääkäri Elina Rytölä.

Frisbee golf viikonloppu

18.–20.8.2017 100 €
Vetäjänä Jorma Räikkönen.

Kirjallisuuspäivät

19.–21.9.2017 120 €
Vetäjänä Päivi Pöntys.

Retkeilyviikonloppu

8.–10.9.2017 100 €
Vetäjinä Kaija ja Pentti Latva-Koivisto.

Kekri (Sadonkorjuun juhla)

24.–26.11.2017 100 €
Vetäjänä Kaija Latva-Koivisto.

Jouluaskarteluviikonloppu

8.–10.12.2017 100 €
Vetäjinä Pirjo Hakanen ja Markku Laitinen.

Vapaaehtoisten talkooviikonloput:

24.–26.3.2017 Siivoustalkoot
12.–14.5.2017 Yleistalkoot
22.–24.9.2017 Yleistalkoot
Ilmoittaudu Satu Laitiselle. Yhteystiedot alla.

Yhteystiedot:

Kuuloliitto ry, Kopolan kurssikeskus, johtaja Satu Laitinen
Velisjärventie 50, PL 11,
17801 Kuhmoinen,
03 5522 111, 040 7703803,
satu.laitinen@kuuloliitto.fi
Kotisivut: www.kopolakuhmoinen.fi
Facebook sivut: Kopola Kuhmoinen

PAIKALLA MYÖS
VIITTOMAKIELINEN
JOULUPUKKII

ILMAINEN
TAPAHTUMA!

KOKO PERHEEN

Pikkujoulut

26.11.2016 klo 10-14

KUULO AURIS, Valkea Talo (D-osa)
Ilkantie 4, Helsinki

Ohjelmassa mm. jouluaskartelupaja, viittomakieliset
satutuokiot, DJ Viivin Disco, joulupallojen tuunauspaja,
aistipaja, pipareiden koristelua...

100 ensimmäistä mahtuvat mukaan, ilmoittaudu
viimeistään 18.11.2016 osoitteessa:

my.surveypal.com/pikkujoulut-2016

Tiedustelut: kulttuurituotanto@kuurojenliitto.fi

KUULO- JA VIITTOMAKIELIALAN JÄRJESTÖT YHTEISTYÖSSÄ:
KLVL ry, Kuuloliitto ry, Kuulo-Auris, Kuurojen Liitto ry,
Kuurojen palvelusäätiö - Juniori-ohjelma,
LapCI ry, Satakieliohjelma, Suomen Kuurosokeat ry

TV-TEKSTITYKS KUNTOON!

Digitaalinen tekstitys:

Valitse television tai digiboksin asetuksista tekstityskieleksi hollanti. Tallentavat digiboksit mahdollistavat tallennuksen tekstityksen kanssa. Tämä koskettaa erityisesti seuraavia kanavia:

- YLE 1 (myös YLE Uutisten tekstitys klo 15.00, 17.00, 19.10, 20.30 ja 21.50).
- YLE 2
- YLE Teema
- YLE FEM (ruotsinkieliset ohjelmat ruotsiksi)
- MTV3
-

Perinteinen teksti-tv:n tekstitys:

Valitse tällöin tekstitys seuraavilta sivuilta:

- YLE 1 sivu 333
- YLE 2 sivu 334
- Yle Teema sivu 336
- NELONEN sivu 333

Tekstityksestä kertovat tiedot näkyvät:

YLE: Oikeassa yläkulmassa näkyvä teksti. Suomenkielisillä kanavilla YLE 1, YLE 2 ja YLE Teema teksti on: **Tekstitetty suomeksi** ja ruotsinkielisellä YLE FEM -kanavalla: **Svensk textning**.

Tulevat suomenkieliset tekstitetyt ohjelmat voi tarkistaa tästä osoitteesta: <http://yle.fi/ohjelmaopas/tekstitys/>

NELONEN: Ohjelman alkaessa ja mainoskatkon jälkeen näkyy ilmoitus: "Ohjelma on nähtävissä tekstitettynä sivulla 333".

NETTI-TV: Yle AREENassa mahdollisen ohjelmatekstityksen saa näkyviin, kun vie ohjelman alettua hiiren kuvan päälle, klikkaa ruutuun ilmestyvää TXT-ikonin ja valitsee kieleksi "suomi (ohjelmatekstitys)".

LISÄTIETOJA TEKSTITYKSESTÄ:

YLE: www.yle.fi/ohjelmatekstitys ja Facebookista: www.facebook.com/yleohjelmatekstitys.

Kattava TV-opas, jossa kerrotaan kaikkien pääkanavien kotimaisten ohjelmien tekstityksestä löytyy verkko-osoitteesta: <http://www.ampparit.com/tv-opas> -- > klikkaa hiirellä ohjelman kohdalle, niin avautuu ohjelmatiedosta kertova ikkuna ja samalla kertoo, onko ohjelma tekstitetty.

Tiesitkö, että UV-kuivurin avulla voit kuivaamisen lisäksi parantaa hygieniatasoa huomattavasti!

UV-valo tuhoaa yli 99.9% haitallisista bakteereista ja viruksista joita esiintyy kuulokojeen osien pinnoilla. Päivittäinen puhdistus pidentää myös kuulokojeen käyttöikää. Huippulaadukkaat Flow-Med:n valmistamat UV-kuivurit ovat automaattisia, turvallisia ja helppoja käyttää.

Aikuisille suunnattu malli on tyylikkään valkoinen Dry-Star UV2. Lasten malleja on sinisellä tai punaisella väryksellä ja niiden mukana toimitetaan hienoja tarroja joiden avulla lapset voivat yksilöidä omanlaisensa UV-kuivurin.

Pakkaus sisältää kaiken tarvittavan (Myös suomenkielisen käyttöohjeen).

kuulokojeparisto.fi palvelun tarjoaa LightBat Oy, jonka referensseinä toimii: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Helsingin- ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Oriola KD, Medifon Oy, Magnum Medical, Turun kuuloyhdistys ry, kymmenet apteekit ja tuhannet kuulokojeen käyttäjät ympäri Suomen.

www.kuulokojeparisto.fi

kuulokojeparisto.fi

Marraskuun paristotarjoukset:

Durcell Active Air- paristot **5,99 €** / kiekko

Ansmann kuulokojeparistot **4,99 €** / kiekko

PowerOne kuulokojeparistot **3,99 €** / kiekko

Rayovac Extra Advanced paristot **2,89 €** / kiekko

KOKOUSKUTSU

Suomen Tinnitusyhdistys ry:n vuosikokous 4.12.2016 klo 12.00

Kohtaamispaikka Happy House, Ursininkatu 11, 20100 Turku

Asiat: Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 12 §:ssä mainitut vuosikokoukseen kuuluvat asiat sekä käsitellään yhdistyksen sääntöjen kohdat 2 §, 3 § ja 17 § sekä esitetään muutettavaksi sääntöjen kohdat:

- 2§ Kuuloliitto ry:n
- 3§, kohta 9, kerho- ja toimintaryhmiä, jotka noudattavat Suomen Tinnitusyhdistys ry:n toimintaohjeita
- 17§ yhdistyksen hallituksen kokoukset voidaan pitää myös internetin välityksellä

Jokainen yhdistyksen jäsen on tervetullut kokoukseen. Kahvitarjoilu.

Suomen Tinnitusyhdistyksen hallitus

Keskustele luottamuksellisesti kirjoittaen

Viittomakielisille, kirjoittaen kommunikoiville ja omaisille

Tekstiviestit 050 575 2266

Chat <http://aidtools.com/auttavalinja/>

Sähköposti auttavalinja.paivystys@gmail.com

RAY tukee toimintaamme

Päivystysajat
ma, ke, pe
klo 19 -22

Palautetta Kuuloviesti-lehdestä voit antaa verkossa osoitteessa: www.kuuloliitto.fi -> Kuuloviesti -> Anna palautetta. Toimituksen yhteyshenkilöt löytyvät lisäksi lehden sisäkannesta.

RISTIKON 4/2016 RATKAISU

INKA EVÄT
MEIRAMI A
PORE OHRA
INVA TAUS
E O
T PEILI KOHO
AROMAT ILLAKOT
TASAIN TANSSI
AKKUNAT AHTAIN
RUUTU I O P
U ALLA TOMUT
ANSA OLAS LELU
LAIN SIVU IRIS
M ANIS EUROT S
ASTERIT TATAMI
A T I U I
ULKOILUJALKINE
ARVET OTOS ASTA
AIKIDO SAARITS
TAOS KÄET ASUT

			 x2	ottelun välissä	-marja	omaan nilkkaan?		leipä-lautanen		
										
								Nor-maali		
			uros reitit					jälleen		
kahakka	Hatsa-turjan		pyyn parempi paikka	äidin veljet		voi, voi surkeat oltavat		ammatit luumuja	Kustaa	 sitten
										
joki										
rihkama							koristeltu seinämä lotto-			
					suosik-kisarjat					
	nimit-täin		perim-mäinen	Belgian kaup. Pohtamo				Volta pyytää		
Etelä-Afri-kan pro-vinssi					purkaa musaa					kos-teita kauppa
			Jennifer					Sarkola sioista		
maksimi					sekava ilma	taikuus				
-kone						halu vaate				
			pörssi-	ehtoo täällä tavalla						
lähteä					per-heissä	vedot			Vik-ström	Nino komi-
hallituk-sissa										
								Kennedy		
	rikki-näiset									
para-tiisi					Jacques			miehiä ehkä		

"Mångsidigt med kunskaper, respons och idéer behövs för att utveckla frivilligverksamheten."

De frivilliga aktörerna behövs

Finländarna har av tradition varit entusiastiska frivilligarbetare. Enligt olika utredningar är var tredje medborgare med i någon form av verksamhet. Mest frivilligarbete utförs bland äldre, barn och ungdomar samt inom motion och idrott. Hälften av det utförda arbetet sker organiserat av organisationer eller samfund.

I praktiken är nästan all verksamhet inom Hörselförbundets medlemsföreningar någon form av frivillig- eller kamratstödsverksamhet. Det arrangeras en uppsjö av träffar, utfärder, klubbar och olika evenemang. Genom frivilligverksamhet upprätthålls välmående och psykisk stringens. Vid olika slag av evenemang ges möjlighet att träffa andra personer i samma livssituation, med vilka man kan utbyta erfarenheter och få kamratstöd, mod och ökat självförtroende.

Å andra sidan har frivilligverksamheten också en betydelse som en faktor som är samhället till nytta och av stort finansiellt värde. Frivilliga från de lokala hörsselföreningarna erbjuder till exempel hörselrådgivning på olika håll i Finland. Samhällspåverkan är också en viktig del av hörsselföreningarnas och hörsel-distriktens frivilligverksamhet. Kunskapen om olika slags hörselskador ökar tack vare alla kurser, föreläsningar och övriga publika tillställningar.

Kommer det att finnas tillräckligt med frivilliga även i framtiden? De nuvarande aktiva medarbetarna åldras och det är inte nödvändigtvis lätt att hitta några nya. Det kan också uppstå en situation där till exempel pensionärsorganisationerna tävlar om samma aktörer och resurser. Människor är inte längre beredda att förbinda sig till frivilligverksamhet på lång sikt, därför skulle det finnas behov av nya verksamhetsformer med mer kortvariga insatser. Det upplevs också som besvärligt och arbetsamt att sköta protokoll och andra officiella uppgifter i en förening.

En stor del av ungdomarna är vana internetbrukare och hittar sitt kamratstöd på webben. Trots detta anses det viktigt att ha möjlighet även till annan frivilligverksamhet. I och med att befolkningen åldras ökar behovet av frivilligarbete och dess betydelse mångfalt. Ytterligare utmaningar medför flyttningsrörelsen till olika tillväxtcentrum och hörselskadade bland invandrarna.

För att utveckla och styra frivilligverksamheten behövs mångsidigt med kunskaper, respons och idéer. Inom Hörselförbundet tas ett system i bruk för kunskapsinhämtning och -rapportering som planerats för ändamålet. Den nya formen av understöd riktat till medlemsföreningarna, kan till exempel användas för verksamhet på klubb- eller regionnivå.

I social- och hälsovårdsorganisationernas omvärld är stora förändringar på gång. RAY som fungerar som verksamhetens finansiär fusioneras i början av nästa år med andra bolag för penningspel till ett nytt bolag. Om understödssystemet också kommer att ändras får vi se under de närmaste åren. Likaså bidrar den kommande social- och hälsovårdsreformen till en ökad osäkerhet. Nya former av partnerskap måste ingås i samarbete med såväl kommunerna, som de framtida samkommunerna. Men förändringar innebär också alltid möjligheter!

Inom förbundet finns också olika mindre hörselhandikappgrupper: unga hörselskadade, ci-brukare, vuxendöva och personer med tinnitus eller akustikusneurinom. De här grupperna identifierar sig inte nödvändigtvis med övriga hörselskadade och behöver sina egna varianter av frivilligarbete och kamratstödsverksamhet och -stöd. I detta nummer presenteras akustikusneurinomföreningen och dess Akusti-projekt.

En liten gest-insamlingen fyller hela 110 år nästa år. Jubileumsåret till ära eftersträvas ett insamlingsrekord under kommunalvalet, dvs. 1,5 miljoner euro. I denna form av frivilligarbete kan alla delta.

LEENA OLSBO-RUSANEN
LEDAMOT I HÖRSELTIDNINGENS
REDAKTIONSRÅD

